

**EUROPOS KREDITŲ PERKĖLIMO IR KAUPIMO SISTEMOS (ECTS) NACIONALINĖS
KONCEPCIJOS PARENGIMAS: KREDITŲ HARMONIZAVIMAS IR MOKYMO SI
PASIEKIMAI GRINDŽIAMŲ STUDIJŲ PROGRAMŲ METODIKOS KŪRIMAS BEI
DIEGIMAS VP1-2.2-ŠMM-08-V-01-001**

**MEDICINOS (ŠEIMOS MEDICINOS) STUDIJŲ KRYPTIES PROFESINIO LAUKO
TYRIMO ATASKAITA**

Ataskaitą rengė:
Prof. dr. Arūnas Poviliūnas
Dr. Vida Beresnevičiūtė
Dr. Rūta Žiliukaitė
Aistė Jakštaitė
Irmina Mikelytė
Orestas Kostiukas
Vaida Dagtė
Dovilė Savičiūtė

Vilnius
2010

TURINYS

1. TYRIMO METODIKA	3
2. PROFESINĖS VEIKLOS DOKUMENTŲ ANALIZĖ	4
1 lentelė. Medicinos (šeimos medicinos) studijų krypties dokumentai	4
2 lentelė. Medicinos (šeimos medicinos) studijų krypties kompetencijų sąrašas (1 versija)	6
3 lentelė. Medicinos (šeimos medicinos) studijų krypties kompetencijų sąrašas (2 versija)	10
4 lentelė. Medicinos (šeimos medicinos) studijų krypties kompetencijų sąrašas (3 versija)	13
3. DARBDAVIŲ KIEKYBINIO TYRIMO REZULTATAI	16
3.1. INFORMACIJA APIE APKLAUSĄ	16
3.2. INFORMACIJA APIE ĮMONES/ĮSTAIGAS, KURIŲ DARBUOTOJAI BUVO APKLAUSTI	17
5 lentelė. Sektorius, kuriame veikia įmonė	17
6 lentelė. Įmonės/įstaigos dydis	17
7 lentelė. Įmonės/įstaigos buveinės pasiskirstymas pagal didmiesčius ir rajonų centrus, kaimiškas vietoves	17
3.3. RESPONDENTŲ CHARAKTERISTIKOS	17
8 lentelė. Darbdavių pareigos	17
9 lentelė. Darbo vietos ekspertų pareigos	17
10 lentelė. Darbuotojų baigta studijų programa	17
11 lentelė. Darbuotojų baigta aukštoji mokykla	18
12 lentelė. Darbuotojų studijų baigimo metai	18
13 lentelė. Darbuotojų laikas, dirbtas įmonėje	18
3.4. AUKŠTOJOJE MOKYKLOJE ĮGYTO PASIRENGIMO DARBUI ĮMONĖJE/ĮSTAIGOJE VERTINIMAS	18
14 lentelė. Aukštojoje mokykloje įgyto pasirengimo darbui vertinimas	18
15 lentelė. Aukštojoje mokykloje įgyto pasirengimo darbui vertinimas pagal respondentų charakteristikas (vidurkiai)	19
3.5. DALYKINIŲ GEBĖJIMŲ IR ĮGŪDŽIŲ, KURIE REIKALINGI PROFESINEI VEIKLAI, VERTINIMAS	19
16 lentelė. Dalykinių gebėjimų ir įgūdžių svarbos profesinei veiklai vertinimas (proc.)	19
17 lentelė. Dalykinių gebėjimų ir įgūdžių lygmens, kuri darbuotojas turėjo pradėjęs dirbti, vertinimas (proc.)	21
18 lentelė. Kiti respondentų įvardinti dalykiniai gebėjimai ir įgūdžiai ir jų lygmens vertinimas	24
19 lentelė. Dalykinių gebėjimų ir įgūdžių svarbos profesinei veiklai ir lygmens, kuri darbuotojas turėjo pradėjęs dirbti, vertinimas (vidurkiai)	24
20 lentelė. Darbdavių ir darbo vietos ekspertų dalykinių gebėjimų ir įgūdžių svarbos profesinei veiklai vertinimo palyginimas (vidurkiai)	26
21 lentelė. Darbdavių ir darbo vietos ekspertų dalykinių gebėjimų ir įgūdžių lygmens, kuri (darbuotojas) turėjo pradėjęs dirbti, vertinimo palyginimas (vidurkiai)	28
22 lentelė. KMU ir VU absolventų dalykinių gebėjimų ir įgūdžių svarbos profesinei veiklai vertinimo palyginimas (vidurkiai)	30
23 lentelė. KMU ir VU absolventų dalykinių gebėjimų ir įgūdžių lygmens, kuri (darbuotojas) turėjo pradėjęs dirbti, vertinimo palyginimas (vidurkiai)	32
24 lentelė. Viešame ir privačiame sektoriuose dirbančių darbuotojų dalykinių gebėjimų ir įgūdžių svarbos profesinei veiklai vertinimo palyginimas (vidurkiai)	34
25 lentelė. Viešame ir privačiame sektoriuose dirbančių darbuotojų dalykinių gebėjimų ir įgūdžių lygmens, kuri (darbuotojas) turėjo pradėjęs dirbti, vertinimo palyginimas (vidurkiai)	36
3.6. BENDRŪJŲ GEBĖJIMŲ IR ĮGŪDŽIŲ, KURIE REIKALINGI PROFESINEI VEIKLAI, VERTINIMAS	38

26 lentelė. Bendrųjų gebėjimų ir įgūdžių svarbos profesinei veiklai vertinimas (proc.)	38
27 lentelė. Bendrųjų gebėjimų ir įgūdžių lygmens, kurį darbuotojas turėjo pradėjęs dirbti, vertinimas (proc.)	39
28 lentelė. Bendrųjų gebėjimų ir įgūdžių svarbos profesinei veiklai ir lygmens, kurį darbuotojas turėjo pradėjęs dirbti, vertinimas (vidurkiai)	40
29 lentelė. Darbdavių ir darbo vietos ekspertų bendrųjų gebėjimų ir įgūdžių svarbos profesinei veiklai vertinimo palyginimas (vidurkiai)	41
30 lentelė. Darbdavių ir darbo vietos ekspertų bendrųjų gebėjimų ir įgūdžių lygmens, kurį darbuotojas turėjo pradėjęs dirbti, vertinimo palyginimas (vidurkiai)	42
31 lentelė. KMU ir VU absolventų bendrųjų gebėjimų ir įgūdžių svarbos profesinei veiklai vertinimo palyginimas (vidurkiai)	43
32 lentelė. KMU ir VU absolventų bendrųjų gebėjimų ir įgūdžių lygmens, kurį (darbuotojas) turėjo pradėjęs dirbti, vertinimo palyginimas (vidurkiai)	44
33 lentelė. Viešame ir privačiame sektoriuose dirbančių bendrųjų gebėjimų ir įgūdžių svarbos profesinei veiklai vertinimo palyginimas (vidurkiai)	45
34 lentelė. Viešame ir privačiame sektoriuose dirbančių bendrųjų gebėjimų ir įgūdžių lygmens, kurį (darbuotojas) turėjo pradėjęs dirbti, vertinimo palyginimas (vidurkiai)	47
4. PROFESINIO LAUKO TYRIMO KOKYBINĖ DALIS	48
4.1. FOKUSUOTŲ DISKUSIJŲ GRUPIŲ SU ABSOLVENTAIS DUOMENŲ ANALIZĖ	48
4.1.1. Informacija apie fokusuotų diskusijų grupes	48
4.1.2. Fokusuotų diskusijų grupių duomenų analizė	48
4.2. DALINAI STRUKTŪRUOTŲ INTERVIU SU DARBDAVIAIS DUOMENŲ ANALIZĖ	52
4.2.1. Informacija apie interviu	52
4.2.2. Bendros pastabos dėl kompetencijų sąrašų	52
4.2.3. Dalykinių kompetencijų vertinimas	52
36 lentelė. Dalykinių kompetencijų sąrašo vertinimas	53
4.2.4. Bendrųjų kompetencijų vertinimas	57
37 lentelė. Bendrųjų kompetencijų sąrašo vertinimas	57

1. TYRIMO METODIKA

Profesinės veiklos tyrimo tikslas – aukštųjų mokyklų studijų programų atnaujinimui sudaryti 8 studijų krypčių – anglų filologijos, dailės, muzikos, informatikos, chemijos, socialinio darbo, medicinos ir visuomenės sveikatos - absolventų profesinėje veikloje reikalingų dalykinių ir bendrųjų kompetencijų sąrašą.

Tyrimo taikyti metodai: dokumentų analizė, apklausa, fokusuotų diskusijų grupės, kokybiniai interviu.

Tyrimą atliko grupė, sudaryta iš:

- 1) profesinio lauko tyrimo ekspertų, parengusių tyrimo metodiką, suformavusių ir parengusių darbui tyrėjų komandą, koordinavusių tyrimo atlikimą ir techninių ataskaitų parengimą.
- 2) profesinio lauko tyrėjų, atsakingų už profesinės veiklos duomenų surinkimą ir pirminį jų apdorojimą.
- 3) profesinio lauko tyrėjų – dalykinių grupių atstovų, dalyvavusių rengiant kompetencijų sąrašus, organizuojant fokusuotų diskusijų grupes, sisteminant ir apibendrinant tyrimo duomenis.
- 4) tyrėjų-profesinio lauko atstovų, tarpininkavusių surandant darbdavius-ekspertus, su kuriais buvo atliekami kokybiniai interviu, ir konsultavusių sisteminant ir apibendrinant surinktus tyrimo duomenis.

Tyrimą sudarė keturi etapai:

1. Pirmame etape, išanalizavus dokumentus, susijusius su 8 studijų krypčių absolventų profesine veikla, buvo parengti pradiniai dalykinių ir bendrųjų kompetencijų sąrašai. Šie sąrašai buvo pataisyti ir patikslinti pagal profesinio lauko tyrėjų-dalykinių grupių atstovų pastabas, o dar vėliau – Tuning ekspertų, iš užsienio universitetų, pastabas. Medicinos kompetencijų sąrašo sudarymo proceso tarpiniai ir galutiniai rezultatai pristatomas šios ataskaitos 2 skyriuje.
2. Antrame etape, panaudojant parengtą dalykinių ir bendrųjų kompetencijų sąrašą, buvo atlikta darbdavių apklausa. Šios apklausos tikslas – išsiaiškinti Lietuvos darbdavių nuostatas apie įmonėse dirbančių aukštųjų mokyklų absolventų, baigusius 8 studijų krypčių programas, bendrąsias ir dalykines kompetencijas.. Šiame etape darbdaviai apklausti taikant standartizuotą klausimyną, derinant tiesioginio interviu ir apklausos internetu metodą. Darbdavių apklausą pagal profesinės veiklos tyrimo ekspertų parengtą metodiką atliko UAB „Factus dominus“. Išsamesnė informacija apie medicinos studijų programų absolventų darbdavių apklausą ir apklausos rezultatai pateikiami šios ataskaitos 3 skyriuje.
3. Trečiame etape, buvo surengtos fokusuotų diskusijų grupės su 8 studijų krypčių programų absolventais. Diskusijose dalyvavo tik studijų programų, kurias numatyta atnaujinti šiame ECTS projekte, absolventai. Diskusijų tikslas – atskleisti absolventų nuomones apie dalykines ir bendrąsias kompetencijas, kurias jie įgijo studijų metu, tam tikrų profesinės veiklos žinių ir įgūdžių poreikį ar trūkumą, jų pasiūlymus, kaip atnaujinti jų pabaigtas studijų programas. Medicinos studijų programų absolventų diskusijų grupių duomenų analizė pateikta 4 ataskaitos skyriuje.
4. Ketvirtame etape buvo atlikti kokybiniai interviu su darbdaviais-ekspertais. Šių interviu paskirtis – aptarti su darbdaviais kiekybinės darbdavių apklausos rezultatus bei sužinoti darbdavių pasiūlymus, kaip atnaujinti studijų programas. Kokybinių interviu duomenų analizės lentelės pateiktos 5 ataskaitos skyriuje.

Atliekant profesinio lauko tyrimą, kiekvienos studijų krypties programos, absolventų profesinė veikla ir kiti susiję aspektai analizuoti atskirai. Tyrimo rezultatų apžvalga pateikia gaires studijų programoms atnaujinti.

2. PROFESINĖS VEIKLOS DOKUMENTŲ ANALIZĖ

Pirminis profesinės veiklos lauko analizės etapas – su medicinos (šeimos medicinos) studijų krypties absolventų profesine veikla susijusių dokumentų analizė.

1 lentelė. Medicinos (šeimos medicinos) studijų krypties dokumentai

Nr.	Dokumento pavadinimas	Nuoroda į dokumentą	Pastabos
1.	Studijų programų aprašai (fizioterapija ir reabilitacija, ftiziatrija, gastroenterologija, gastroenterologija ir abdominalinė chirurgija, histologija, infekcinės ligos ir epidemiologija, kardiologija, širdies ir kraujagyslių chirurgija, klinikinė farmakologija ir vaistų registracija, klinikinė genetika, klinikinė kardiologija, klinikinė laboratorinė diagnostika, klinikinė onkologijos pagrindai, kraujagyslių chirurgija, kritinių būklių medicina ir toksikologija, otorinolaringologija, medicinos etika, medicinos istorija, mikrobiologija, virusologija ir imunologija, nefrologija, neurochirurgija, neurologija, ortopedija traumatologija, patofiziologija, pataloginė anatomija, profesinio bendravimo pagrindai ir psichosomatika, psichiatrija, pulmonologija, radiologija, reumatologija ir gerontologija, socialinė medicina, sveikatos teisė ir ekonomika, šeimos medicina, širdies chirurgija, taikomoji anatomija, teismo medicina, urologija, vaikų chirurgija, vaikų infekcinės ligos, vaikų ligos, vėžio biologija, profilaktika ir diagnostika, vidaus ligų diferencinė diagnostika ir hematologija, vidaus ligų propedeutika ir slaugos pagrindai, visuomenės sveikata, akių ligos, akušerija ir ginekologija, alergologija, žmogaus anatomija, anesteziologija ir reanimatologija, bendroji chirurgija, bendroji ir žmogaus genetika, bendroji pediatrija ir neonatologija, biochemija, dermatovenerologija, endokrinologija, farmakologija, fiziologija)// Vilniaus Universitetas Medicinos fakultetas		Vidiniai VU dokumentai
2.	Dalykų sandai (akių ligos, akušerija, bendroji ir bioorganinė chemija, bendroji ir žmogaus genetika, bendroji pediatrija ir neonatologija, biochemija, bioorganinė chemija, bendroji chirurgija, dermatologija ir alergologija, visuomenės sveikata, neurologija, klinikinė laboratorinė diagnostika, užkrečiamosios ligos ir epidemiologija, endokrinologija, farmakologija, fizioterapija ir reabilitacija, fiziologija, gastroenterologija ir abdominalinė chirurgija, ginekologija, kardiologija ir kardiochirurgija, klinikinė genetika, klinikinė laboratorinė diagnostika, klinikinė onkologija, klinikinė farmakologija, kraujagyslių chirurgija, otorinolaringologija, medicininė etika, medicinos filosofija, medicinos istorija, klinikinė farmakologija, neurochirurgija, neonatologija, neurologija,		Vidiniai VU dokumentai.

Nr.	Dokumento pavadinimas	Nuoroda į dokumentą	Pastabos
	patologija, profesinio bendravimo pagrindai ir psichosomatika, psichiatrija, vaikų ir paauglių psichiatrija, psichoterapija, psichologija, pulmonologija, reumatologija ir gerontologija, taikomoji anatomija, žmogaus anatomija, žmogaus histologija, šeimos medicinos pagrindai, šeimos medicina, spindulinė diagnostika, traumatologija, vaikų chirurgija, vaikų infekcinės ligos, vaikų ligos, vėžio epidemiologija, vidaus ligų propedeutika ir slaugos pagrindai, vidaus ligų, vidaus ligų diferencinė diagnostika ir hematologija, visuomenės psichikos sistema, vaikų ligų profilaktika, dermatovenerologija ir alergologija, socialinė medicina, sveikatos teisė ir ekonomika, mikrobiologija, kardiologija ir kardiochirurgija, teismo medicina)// Vilniaus Universitetas Medicinos fakultetas		
3.	Lietuvos medicinos norma MN 14:2005 „Šeimos gydytojas. Teisės, pareigos, kompetencija ir atsakomybė“ // Lietuvos Respublikos Sveikatos apsaugos ministerija // 2005.	http://www3.lrs.lt/pls/inte r3/dokpaieska.showdoc_1 ?p_id=268928	Patvirtinta Lietuvos Respublikos Sveikatos apsaugos ministro 2005 m. gruodžio 22 d. įsakymu Nr. V-1013
4.	Šeimos medicinos rezidentūros dienynas // Kauno medicinos universitetas // 2009.		Vidinis KMU dokumentas.
5.	Medicinos studijų krypties savianalizė (2003 – 2004 m.) // Vilniaus Universiteto Medicinos fakultetas // 2004.		Sudarytojai: prof. habil. dr. J. Ivaškevičius (pirmininkas), doc. dr. J. Šipylaitė, doc. dr. R. Stukas, doc. dr. V. Žilinskaitė, doc. dr. R. Rizgelienė, doc. A. Blažienė, B. Buckus. Vidinis VU dokumentas.
6.	Šeimos medicinos rezidentūros studijų programa // Kauno medicinos universitetas // 2005.		Sudarytojai: prof. dr. L. Valius (pirmininkas), doc. dr. A. V. Baltrėnaitė, lekt. Š. Mačinskas, lekt. G. Urbonas, asist. R. Armonaitė. Vidinis KMU

Nr.	Dokumento pavadinimas	Nuoroda į dokumentą	Pastabos
			dokumentas.
7.	Atvira informavimo konsultavimo orientavimo sistema (AIKOS) (internetinė svetainė)	http://www.aikos.smm.lt/aikos/index.htm [Žiūrėta 2010.03.07]	Analizuoti Lietuvos aukštųjų mokyklų medicinos krypties studijų programų aprašai.
8.	Lietuvos profesijų klasifikatorius (LPK) (internetinė svetainė)	http://82.135.219.213/mod/klasifikatorius/?p=0_10 [Žiūrėta 2010.03.07]	Lietuvos darbo rinkos mokymo tarnybos prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos ekspertų darbo grupė. Grupės vadovė B. Kindurienė. Analizuoti gydytojų profesijų pogrupio (kodas 2221 ir 2222) profesijų aprašai.

Remiantis su medicinos (šeimos medicinos) studijų krypties absolventų profesine veikla susijusių dokumentų analize, buvo parengtas pirminis šio veiklos lauko kompetencijų sąrašas, kurį toliau svarstė medicinos (šeimos medicinos) dalykinės grupės atstovai-tyrėjai.

2 lentelė. Medicinos (šeimos medicinos) studijų krypties kompetencijų sąrašas (1 versija)

Kompetencijos Nr.	Kompetencija
Dalykinės kompetencijos	
1.	Apžiūrėti pacientus gydytojo priimamajame ar ligonio namuose
2.	Formuluoti hipotezę, kuriai patvirtinti reikalingas išsamesnis paciento ištyrimas
3.	Atpažinti ir įvertinti paciento sveikatos būklę, problemas, pagrindinius gyvybinių funkcijų sutrikimus, gyvybei pavojingas būkles
4.	Įvertinti paciento psichinę būklę
5.	Atlikti paciento bendrąjį fizinį ištyrimą
6.	Atlikti paciento specialųjį ištyrimą
7.	Parinkti ir paskirti medicininius tyrimus
8.	Atlikti medicininius tyrimus
9.	Įvertinti informaciją iš paciento medicininių dokumentų (ligos istorijos, paciento kortelės)
10.	Įvertinti ir interpretuoti medicininių tyrimų rezultatus
11.	Konsultuotis su atitinkamais specialistais ar kitais gydytojais arba siųsti pas juos pacientą
12.	Bendradarbiauti su kitais darbuotojais, atliekančiais pirminę asmens sveikatos priežiūrą ir teikiančiais socialinę pagalbą
13.	Nustatyti diagnozes
14.	Atlikti pagrindines nuskausminimo procedūras
15.	Atlikti laikinojo nedarbingumo ekspertizę
16.	Turėti laboratorinės diagnostikos (imunologinės, enzimologinės bei toksikologinės) žinių ir įgūdžių
17.	Turėti žinių apie žmogaus fiziologiją, žmogaus organų ir sistemų funkcionavimą, jų tarpusavio ryšį ir funkcijų reguliavimo mechanizmus

Kompetencijos Nr.	Kompetencija
18.	Pritaikyti žinias apie individo fizinės ir psichinės raidos etapus bei ypatybes
19.	Pritaikyti žinias apie ryšius tarp žmogaus sveikatos būklės ir jo fizinės bei socialinės aplinkos
20.	Pritaikyti žinias apie organizmo sistemų ligų simptomus, sindromus, plitimo būdus ir galimas komplikacijas
21.	Pritaikyti žinias apie ligų profilaktikos priemones ir reabilitacijos galimybes
22.	Pritaikyti žinias apie dažniausiai vartojamų vaistų skyrimo indikacijas, kontraindikacijas ir šalutinį poveikį, indikacijas, rodančias, kad būtina specialisto konsultacija ir stacionarinis gydymas
23.	Pritaikyti žinias apie skausmo poveikį žmogaus organizmui
24.	Mokėti pagrindinius paciento fizinio ištyrimo būdus
25.	Mokėti interpretuoti rezultatus gautus iš ligos istorijos, fizinio ištyrimo, instrumentinių bei laboratorinių tyrimų ir įvertinti jų patikimumą
26.	Išmanyti laikino nedarbingumo, neįgalumo ir darbingumo lygio nustatymo kriterijus
27.	Gebėti įvertinti paciento poreikius, nustatyti jo savirūpos išgales
28.	Laikytis gydytojo profesinės etikos principų, gerbti pacientų teises ir jų nepažeisti
29.	Laikytis darbuotojų sveikatos saugos, priešgaisrinės saugos ir apsaugos nuo elektros reikalavimų, pasirinkti ir tinkamai naudotis asmeninėmis apsaugos priemonėmis
30.	Žinoti medicinos terminiją lietuvių ir lotynų kalbomis bei mokėti jomis formuoti diagnozes
31.	Mokėti naudotis naujausiomis medicinos ir informacinėmis technologijomis
32.	Mokėti naudotis šiuolaikine medicinine rankine bei mechanine įranga
33.	Pritaikyti žinias apie šeimos medicinos principus
34.	Pritaikyti žinias apie pagrindinius ligonio slaugymo principus, būdus ir metodus
35.	Pritaikyti žinias apie sveikų ir sergančių žmonių sveikatos priežiūros ypatumus, vaikų, neįgaliųjų sveikatos priežiūrą
36.	Pritaikyti žinias apie priklausomybės ligas
37.	Pritaikyti žinias apie šeimos planavimą
38.	Turėti bendrųjų universitetinių disciplinų (filosofija, teisė, psichologija, medicinos humanitariniai pagrindai, sveikatos teisė ir ekonomika, užsienio kalba ir kt.)
39.	Išmanyti medicinos ikiklinikinių disciplinų (fiziką, žmogaus anatomiją, biochemiją, bendrąją ir bioorganinę chemiją, bendrąją ir žmogaus biologiją, žmogaus anatomiją ir histologiją, bendrąją ir žmogaus genetiką, biochemiją, žmogaus fiziologiją, mikrobiologiją, farmakologiją, patologiją, biostatistiką ir kt.) žinias
40.	Turėti pakankamas klinikinių disciplinų žinias, teikiančias supratimą apie somatines ir psichikos ligas, profilaktikos, diagnostikos ir gydymo požiūriu
41.	Žinoti medicinos veiklą reglamentuojančius dokumentus, teises medicinos normas
42.	Išmanyti ir vadovautis Lietuvos Respublikos teisės aktais, įstaigos, kurioje dirba, įstatais (nuostatais), vidaus tvarkos taisyklėmis bei savo pareigybės aprašymu
43.	Pritaikyti žinias apie sveikatos politiką, socialinį draudimą, sveikatos apsaugos ir socialinės medicinos organizavimo, pirminės sveikatos priežiūros vadybos pagrindus, šeimos sveikatos ir socialinės apsaugos pagrindus, moters ir vaiko sveikatos apsaugos teises ir socialines garantijas, sveikatos reformos eigą Lietuvoje
44.	Gebėti taisyklingai, raiškiai, stilingai vartoti lietuvių kalbą, išmanyti kalbos etiketo reikalavimus
45.	Nustatyti ir skirti pacientams diagnozuoto sveikatos sutrikimo (ligos) (medikamentinį, terapinį ar chirurginį) gydymą
46.	Suteikti būtinąją (pirmąją, reanimacinę) medicinos pagalbą traumų, nelaimingų atsitikimų, apsinuodijimų atvejais ir ūmiai susirgusiems pacientams bei gimdyvėms
47.	Atlikti veiksmus, kuriais siekiama pašalinti arba susilpninti ligos priežastį, poveikį, atgauti sutrikusias (sugražinti pažeistas) organizmo funkcijas, sumažinti ligos poveikį žmogaus organizmui

Kompetencijos Nr.	Kompetencija
48.	Gydyti ligonius, sužeistuosius, neįgaliuosius ar kitus pacientus profilaktinėmis arba terapinėmis priemonėmis ligoninėse, klinikose ar kitose įstaigose
49.	Esant medicininėms indikacijoms ir neiškliais atvejais siųsti pacientus konsultuotis, hospitalizuoti, tirti ir kitoms sveikatos priežiūros paslaugoms gauti
50.	Nukreipti pacientus pas kitus specialistus konsultuotis ir gydytis
51.	Parinkti ir taikyti gydymo medžiagas, instrumentus, įrenginius
52.	Vertinti ir aprašyti paskirtos gydymo procedūros poveikį paciento organizmui, atpažinti ir vertinti šalutines paciento organizmo reakcijas į paskirtą gydymą
53.	Sudaryti individualų reabilitacijos planą ir periodiškai stebėti paciento sveikimą (reabilitaciją)
54.	Atlikti pagrindines nuskausminimo procedūras
55.	Gebėti taikyti klinikišius metodus, procedūras, išmanyti jų praktinį panaudojimą
56.	Žinoti gydymo metodų indikacijas, kontraindikacijas ir galimas komplikacijas
57.	Išmanyti reabilitacijos etapus ir priemones
58.	Registruoti duomenis apie paskirtą tyrimą, gydymą, profilaktiką, gydymo, tyrimo, profilaktikos rezultatus, paciento būklę medicininiuose dokumentuose
59.	Žymėti diagnozės rezultatus medicininiuose dokumentuose
60.	Gauti ir užrašyti išsamią ligos istoriją (atlikti anamnezę)
61.	Išrašyti visų rūšių receptus, nedarbingumo pažymėjimus, mirties liudijimus, pildyti kitus medicininius dokumentus
62.	Išrašyti laikinojo nedarbingumo, nėštumo ir gimdymo atostogų pažymėjimus, mirties liudijimus bei kitus medicinos dokumentus
63.	Mokėti tvarkyti medicininę dokumentaciją, naudojamą pirminiame sveikatos priežiūros lygyje
64.	Pritaikyti žinias apie sveikatos draudimo pagrindus, principus ir rūšis
65.	Bendrauti ir konsultuoti (ir telefonu) pacientus ir jų šeimos narius dėl režimo, kurio reikia laikytis, kad greičiau pasveiktų
66.	Išsiaiškinti ir apibūdinti priežastį, dėl kurios atvyko pacientas
67.	Skatinti pacientą bendradarbiauti konsultacijos metu
68.	Apibendrinti ir suteikti aiškia informaciją pacientui
69.	Konsultuoti besilaukiančias motinas nėštumo metu
70.	Paaiškinti pacientams vaistų vartojimą
71.	Informuoti pacientą apie galimas gydymo alternatyvas
72.	Konsultuoti pacientus šeimos planavimo, kontracepcijos klausimais
73.	Rinkti ir vertinti paciento gyvenimo ir ligos anamnezę
74.	Suderinti paciento ir visuomenės norus ir reikalavimus trumpalaikėje ir ilgalaikėje perspektyvoje
75.	Gebėti analizuoti sveikatos problemas platesniu, žmogaus gyvenimą keičiančiu aspektu, kartu su pacientu numatant galimus atsiradusios problemos sprendimo būdus
76.	Išmanyti medicinos statistikos pagrindus, sveikatos priežiūros pagrindinius rodiklius
77.	Išmanyti sveiko ir sergančio žmogaus psichologiją, šeimos psichologijos pagrindus
78.	Turėti konsultacijos įgūdžių (konfliktingos situacijos sprendimas, blogos naujienos pranešimas ir pan.)
79.	Bendradarbiauti su sveikatos priežiūros darbuotojais, kitais šeimos gydytojais, specialistais
80.	Pranešti teritoriniam visuomenės sveikatos centrui apie išaiškintą arba įtariamą ūmią registruojamąją užkrečiamąją ligą, apsinuodijimą maistu bei profesinį apsinuodijimą arba namuose esantį sergantįjį infekcine liga bei infekcinių ligų užkratų nešiotoją, sanitarijos-epidemiologijos režimo pažeidimą
81.	Pranešti policijai apie sužeidimus šaltuoju, šaunamuoju ginklu arba kitus smurtinius sužalojimus, įtariamą vaikų nepriežiūrą, vaikų ir globojamų asmenų smurtą
82.	Teikti pasiūlymus visuomenės sveikatos centrams aplinkos higienos klausimais

Kompetencijos Nr.	Kompetencija
83.	Teikti reikiamus duomenis valstybės ir savivaldybių institucijoms Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka
84.	Teikti statistines ir kitas privalomas atskaitomybės žinias Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka
85.	Teikti siūlymus sveikatos priežiūros įstaigų administracijai, įmonėms dėl darbo sąlygų gerinimo, pacientų tyrimo, gydymo ir profilaktikos gerinimo
86.	Bendradarbiauti organizuojant socialinę pagalbą socialiai remtiniems žmonėms
87.	Pritaikyti žinias apie sveikatos priežiūros pagrindinius rodiklius
88.	Taikyti medicininius profilaktikos metodus
89.	Vykdyti sveikatos programas
90.	Propaguoti sveiką gyvenseną, sveikatos ugdymo ir ligų profilaktikos priemones
91.	Profilaktiškai skiepyti vaikus ir suaugusiuosius
92.	Mokyti asmenis, šeimas asmens, aplinkos ir kitų rūšių higienos įgūdžių
93.	Padėti pacientams keičiantiems gyvenseną (mityba, žalingų įpročių atsisakymas)
94.	Dalyvauti kuriant ir įgyvendinant visuomenės sveikatos įstatymus ir nurodymus, padedančius apsaugoti ir skatinti visuomenės sveikatingumą
95.	Išmanyti ligų rizikos faktorius, jų žalą sveikatai ir išvengimo būdus
96.	Išmanyti ligų profilaktikos principus
97.	Pritaikyti žinias apie ligų profilaktikos programų organizavimo principus
98.	Išmanyti žalingų įpročių prevencijos pagrindus
99.	Išmanyti ligų paveldėjimo įtaką sveikatai
100.	Išmanyti skirtingo amžiaus žmonių mitybos ypatumus
101.	Žinoti aseptikos ir antiseptikos reikalavimus, sveikatos rizikos veiksnius ir paveldėjimo įtaką sveikatai, sveikos gyvensenos principus
102.	Sistemiškai tyrinėti ir eksperimentuoti, kaupiant naujas tyrimais pagrįstas žinias, kurios gali prisidėti prie gydytojo darbo praktikos tobulinimo
103.	Atlikti mokslinius tiriamuosius darbus, kurti ir tobulinti koncepcijas, teorijas ir metodikas
104.	Kelti hipotezes, tyrimo uždavinius bei tikslus, atlikti empirinius tyrimus, interpretuoti gautus duomenis, rašyti mokslinio pobūdžio išvadas
105.	Tirti žmogaus susirgimus ir ligas, profilaktikos ar gydymo metodus bei priemones
106.	Rengti ir publikuoti mokslinius straipsnius, mokslinių tyrimų ir taikomosios mokslinės veiklos rezultatus šalies ir užsienio mokslo žurnaluose, periodiniuose ir kituose leidiniuose, pristatyti juos mokslinėse konferencijose
107.	Dalyvauti šalies ir tarptautinėse mokslo programose bei projektuose
108.	Dirbti pedagoginį darbą
109.	Tobulinti profesinę kvalifikaciją Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka
110.	Dalyvauti pasitarimuose, konferencijose, nagrinėjančiose sveikatos priežiūros klausimus
Bendrosios kompetencijos	
1.	Atsakingumas
2.	Kruopštumas
3.	Savarankiškumas
4.	Mokslinis mąstymas
5.	Organizuotumas
6.	Efektyvumas bendraujant su kolegomis
7.	Kritinis mąstymas, nestereotipiškas reiškinių vertinimas
8.	Planavimas
9.	Tolerantiškumas
10.	Operatyvumas
11.	Komandinio darbo įgūdžiai
12.	Atsparumas fizinei ir emocinei įtampai
13.	Nuoseklus minčių reiškimas

Kompetencijos Nr.	Kompetencija
14.	Pagarba žmogaus individualumui ir orumui
15.	Darbštumas
16.	Žingeidumas
17.	Komunikabilumas
18.	Atidumas

Medicinos (šeimos medicinos) dalykinės grupės atstovai-tyrėjai išnagrinėjo parengtą kompetencijų sąrašą bei pateikė siūlymus, kurias kompetencijas būtų galima apjungti, patikslinti ar visiškai atsisakyti. Atsižvelgus į medicinos (šeimos medicinos) dalykinės grupės atstovų-tyrėjų pastabas bei pasiūlymus, kompetencijų sąrašas buvo patikslintas. Antrąją medicinos (šeimos medicinos) studijų krypties kompetencijų sąrašo versiją sudarė 77 dalykinės kompetencijos bei 19 bendrųjų kompetencijų.

3 lentelė. Medicinos (šeimos medicinos) studijų krypties kompetencijų sąrašas (2 versija)

Kompetencijos Nr.	Kompetencija
Dalykinės kompetencijos	
1.	Apžiūrėti pacientus pirminės ambulatorinės sveikatos priežiūros įstaigose ar paciento namuose
2.	Atlikti paciento bendrąjį/specialųjį fizinį bei psichinį ištyrimą pagal šeimos gydytojo medicinos normoje numatytus reikalavimus
3.	Atpažinti ir įvertinti paciento sveikatos būklę, problemas, pagrindinius gyvybinių funkcijų sutrikimus, gyvybei pavojingas būkles, nustatyti žmogaus mirties faktą
4.	Formuluoti hipotezę, kuriai patvirtinti reikalingas išsamesnis paciento ištyrimas
5.	Parinkti, paskirti ir atlikti medicininius (diagnostinius) tyrimus pagal šeimos gydytojo medicinos normoje numatytus reikalavimus
6.	Įvertinti ir interpretuoti informaciją iš paciento medicininių dokumentų (ligos istorijos, paciento kortelės)
7.	Įvertinti ir interpretuoti medicininių tyrimų rezultatus
8.	Nepriskirtais jo kompetencijai atvejais konsultuotis su atitinkamais specialistais ar kitais gydytojais arba siūsti pas juos pacientą
9.	Įtarti ir diagnozuoti šeimos gydytojo medicinos normoje numatytas sveikatos problemas, ligas
10.	Atlikti laikinojo nedarbingumo ekspertizę
11.	Išmanyti laikino nedarbingumo, neįgalumo ir darbingumo lygio nustatymo kriterijus
12.	Nustatyti, skirti ir atlikti pacientams diagnozuotų sveikatos sutrikimų (ligų) gydymą pagal šeimos gydytojo medicinos normos reikalavimus (numatytą kompetenciją)
13.	Suteikti būtinąją medicinos pagalbą traumų, nelaimingų atsitikimų, apsinuodijimų atvejais ir ūmiai susirgusiems pacientams bei gimdyvėms
14.	Atlikti veiksmus, kuriais siekiama pašalinti arba susilpninti ligos priežastį, poveikį, atgauti sutrikusias (sugrąžinti pažeistas) organizmo funkcijas, sumažinti ligos poveikį žmogaus organizmui
15.	Esant medicininėms indikacijoms ir neaiškiais atvejais siūsti pacientus konsultuotis, hospitalizuoti, tirti ir kitoms sveikatos priežiūros paslaugoms gauti
16.	Nukreipti pacientus pas kitus specialistus konsultuotis ir gydytis
17.	Vertinti paskirtos gydymo procedūros poveikį paciento organizmui, atpažinti ir vertinti šalutines paciento organizmo reakcijas į paskirtą gydymą
18.	Formuoti paciento sveikatos atstatymo planą ir periodiškai stebėti paciento sveikimą (reabilitaciją)
19.	Gebėti taikyti klinikinius metodus, procedūras, išmanyti jų praktinį panaudojimą
20.	Pritaikyti žinias apie gydymo metodų indikacijas, kontraindikacijas ir galimas komplikacijas

Kompetencijos Nr.	Kompetencija
21.	Taikyti medicininius profilaktikos metodus
22.	Vykdyti sveikatos prevencines ir profilaktikos programas
23.	Propaguoti ir mokyti asmenis bei šeimas sveikos gyvensenos, sveikatos ugdymo, ligų profilaktikos priemonių, higienos įgūdžių
24.	Profilaktiškai skiepyti vaikus ir suaugusiuosius
25.	Padėti pacientams keičiantiems gyvenseną (mityba, žalingų įpročių atsisakymas)
26.	Dalyvauti kuriant ir įgyvendinant visuomenės sveikatos įstatymus ir nurodymus, padedančius apsaugoti ir skatinti visuomenės sveikatingumą
27.	Pritaikyti žinias apie ligų rizikos veiksnius, jų žalą sveikatai, ligų išvengimo, profilaktikos principus bei būdus
28.	Pritaikyti žinias apie ligų profilaktikos programų organizavimo principus
29.	Pritaikyti žinias apie žalingų įpročių prevenciją
30.	Pritaikyti žinias apie ligų paveldėjimo įtaką sveikatai
31.	Pritaikyti žinias apie skirtingo amžiaus žmonių mitybos ypatumus
32.	Pritaikyti žinias apie aseptikos ir antiseptikos reikalavimus, sveikatos rizikos veiksnius ir paveldėjimo įtaką sveikatai, sveikos gyvensenos principus
33.	Registruoti duomenis apie ligos istoriją (surinkti anamnezę), tyrimą, diagnozę, paskirtą gydymą, tyrimus, profilaktiką, gydymo, tyrimo, profilaktikos rezultatus, paciento būklę medicininiuose dokumentuose
34.	Išrašyti visų rūšių receptus, laikinojo nedarbingumo pažymėjimus, nėštumo ir gimdymo atostogų pažymėjimus, mirties liudijimus, pildyti kitus medicininius dokumentus
35.	Mokėti tvarkyti medicininę dokumentaciją, naudojamą pirminiame sveikatos priežiūros lygyje
36.	Pritaikyti žinias apie sveikatos draudimo pagrindus, principus ir rūšis
37.	Bendrauti ir konsultuoti (ir telefonu) pacientus bei jų šeimos narius dėl režimo, kurio reikia laikytis, kad greičiau pasveiktų, vaistų vartojimo, gydymo alternatyvos, šeimos planavimo, kontracepcijos klausimais
38.	Rinkti paciento gyvenimo istoriją (giminės istorija, santykiai šeimoje, profesinė veikla ir pan.) ir vertinti jos įtaką paciento sveikatai
39.	Suderinti paciento ir visuomenės norus ir reikalavimus trumpalaikėje ir ilgalaikėje perspektyvoje
40.	Gebėti analizuoti sveikatos problemas platesniu, žmogaus gyvenimą keičiančiu aspektu, kartu su pacientu numatant galimus atsiradusios problemos sprendimo būdus
41.	Pritaikyti žinias apie individo bei šeimos fizinės ir psichinės raidos etapus bei ypatybes
42.	Pritaikyti žinias apie ryšius tarp žmogaus sveikatos būklės ir jo fizinės bei socialinės aplinkos
43.	Gebėti skatinti pacientą bendradarbiauti konsultacijos metu
44.	Gebėti aiškiai ir apibendrintai suteikti informaciją pacientui
45.	Gebėti įvertinti paciento pagalbos poreikius, išklausti paciento nusiskundimus, nustatyti jo savirūpos išgales
46.	Pritaikyti žinias apie sveiko ir sergančio žmogaus psichologiją, išmanyti šeimos psichologijos pagrindus
47.	Pritaikyti konsultacijos įgūdžius (konsultacijos technikos, modeliai, konfliktinės situacijos sprendimas, blogos naujienos pranešimas ir kt.)
48.	Bendradarbiauti su sveikatos priežiūros darbuotojais, kitais šeimos gydytojais, specialistais, darbuotojais, teikiančiais socialinę pagalbą
49.	Pranešti teritoriniam visuomenės sveikatos centrui apie išaiškintą arba įtariamą ūmią registruojamąją užkrečiamąją ligą, apsinuodijimą maistu bei profesinį apsinuodijimą arba namuose esantį sergantįjį infekcine liga bei infekcinių ligų užkratų nešiotoją, sanitarijos-epidemiologijos režimo pažeidimą
50.	Pranešti policijai apie sužeidimus šaltuoju, šaunamuoju ginklu arba kitus smurtinius sužalojimus, įtariamą vaikų nepriežiūrą, vaikų ir globojamų asmenų smurtą

Kompetencijos Nr.	Kompetencija
51.	Teikti pasiūlymus visuomenės sveikatos centrams aplinkos higienos klausimais
52.	Teikti reikiamus statistikos ir kitus privalomuosius atskaitomybės duomenis valstybės ir savivaldybių institucijoms Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka
53.	Teikti siūlymus sveikatos priežiūros įstaigų administracijai, įmonėms dėl darbo sąlygų gerinimo, pacientų tyrimo, gydymo ir profilaktikos gerinimo
54.	Bendradarbiauti organizuojant socialinę pagalbą socialiai remtiniems žmonėms
55.	Planuoti ir atlikti mokslinius tyrimus
56.	Tobulinti profesinę kvalifikaciją Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka
57.	Dalyvauti pasitarimuose, konferencijose, nagrinėjančiose sveikatos priežiūros klausimus
58.	Domėtis pasirinkta specialybe, gebėti kritiškai analizuoti medicinos mokslinę literatūrą
59.	Pritaikyti žinias apie sveiko ir sergančio žmogaus fiziologiją ir psichologiją, žmogaus organų ir sistemų funkcionavimą, jų tarpusavio ryšį ir funkcijų reguliavimo mechanizmus
60.	Pritaikyti žinias apie individo bei šeimos fizinės ir psichinės raidos etapus bei ypatybes
61.	Pritaikyti žinias apie ryšius tarp žmogaus sveikatos būklės ir jo fizinės bei socialinės aplinkos
62.	Pritaikyti žinias apie organizmo sistemų ligų priežastis, simptomus, sindromus, plitimo būdus ir galimas komplikacijas
63.	Laikytis gydytojo profesinės etikos principų, gerbti pacientų teises ir jų nepažeisti
64.	Laikytis darbuotojų sveikatos saugos, priešgaisrinės saugos ir apsaugos nuo elektros reikalavimų, pasirinkti ir tinkamai naudotis asmeninėmis apsaugos priemonėmis
65.	Gebėti naudoti medicinos terminiją lietuvių ir lotynų kalbomis
66.	Mokėti naudotis šiuolaikine medicinos įranga ir informacinėmis technologijomis
67.	Pritaikyti žinias apie sveikų ir sergančių žmonių sveikatos priežiūros ypatumus, vaikų, neįgaliųjų sveikatos priežiūrą
68.	Pritaikyti žinias apie polityviąją slaugą (nepagydomų ligonių slauga, pagalbos mirštantiesiems būdai)
69.	Turėti bendrųjų universitetinių disciplinų (filosofija, teisė, psichologija, medicinos humanitariniai pagrindai, sveikatos teisė ir ekonomika, užsienio kalba ir kt.) žinių pagrindus
70.	Išmanyti medicinos ikiklinikinių disciplinų (fizika, žmogaus anatomija, biochemija, bendrąją ir bioorganinę chemiją, bendrąją ir žmogaus biologiją, žmogaus anatomiją ir histologiją, bendrąją ir žmogaus genetiką, biochemiją, žmogaus fiziologiją, mikrobiologiją, farmakologiją, patologiją, biostatistiką ir kt.) žinias
71.	Turėti pakankamas klinikinių disciplinų žinias, teikiančias supratimą apie somatines ir psichikos ligas, profilaktikos, diagnostikos ir gydymo požiūriu
72.	Žinoti medicinos (šeimos gydytojo) veiklą reglamentuojančius dokumentus, teises medicinos normas
73.	Išmanyti ir vadovautis Lietuvos Respublikos teisės aktais, įstaigos, kurioje dirba, įstatais (nuostatais), vidaus tvarkos taisyklėmis bei savo pareigybės aprašymu
74.	Pritaikyti žinias apie sveikatos politiką, socialinį draudimą, sveikatos apsaugos ir socialinės medicinos organizavimo, pirminės sveikatos priežiūros vadybos pagrindus, šeimos sveikatos ir socialinės apsaugos pagrindus, moters ir vaiko sveikatos apsaugos teises ir socialines garantijas
75.	Pritaikyti žinias apie dažniausiai vartojamų vaistų skyrimo indikacijas, kontraindikacijas ir šalutinį poveikį, indikacijas, rodančias, kad būtina specialisto konsultacija ir stacionarinis gydymas
76.	Išmanyti medicinos statistikos pagrindus, sveikatos priežiūros pagrindinius rodiklius
77.	Pritaikyti žinias apie medicinos pagalbos ir veiklos kokybės rodiklius
Bendrosios kompetencijos	
1.	Atsakingumas
2.	Kruopštumas
3.	Savarankiškumas
4.	Mokslinis mąstymas

Kompetencijos Nr.	Kompetencija
5.	Organizuotumas
6.	Efektyvumas bendraujant su kolegomis
7.	Kritinis mąstymas, nestereotipiškas reiškinių vertinimas
8.	Planavimas
9.	Tolerantiškumas
10.	Operatyvumas
11.	Komandinio darbo įgūdžiai
12.	Atsparumas fizinei ir emocinei įtampai
13.	Nuoseklus minčių reiškimas
14.	Pagarba žmogaus individualumui ir orumui
15.	Darbštumas
16.	Žingeidumas
17.	Komunikabilumas
18.	Atidumas
19.	Empatija, sugebėjimas išklausti

Atsižvelgus į Tuning ekspertų rekomendacijas, buvo parengtas galutinis kompetencijų sąrašas, kuris buvo naudojamas darbdavių kiekybiniame tyrime. Galutinį medicinos (šeimos medicinos) studijų krypties kompetencijų sąrašą sudarė 23 medicinos (šeimos medicinos) dalykinės grupės atstovų-tyrėjų parengtos dalykinės kompetencijos bei 31 bendrosios kompetencijos, kurios buvo naudojamos visų studijų krypčių darbdavių kiekybiniame tyrime.

4 lentelė. Medicinos (šeimos medicinos) studijų krypties kompetencijų sąrašas (3 versija)

Kompetencijos Nr.	Kompetencija
Dalykinės kompetencijos	
1.	Atlikti paciento bendrąjį, specialųjį fizinį bei psichinį ištyrimą pagal šeimos gydytojo medicinos normoje numatytus reikalavimus
2.	Parinkti, paskirti ir atlikti medicininius (diagnostinius) tyrimus ir diagnozuoti šeimos gydytojo medicinos normoje numatytas sveikatos problemas, ligas
3.	Nustatyti, skirti ir atlikti pacientams diagnozuotų sveikatos sutrikimų (ligų) gydymą, formuoti paciento sveikatos atstatymo planą pagal šeimos gydytojo medicinos normos reikalavimus
4.	Išrašyti vaistus pritaikant žinias apie jų skyrimo indikacijas, kontraindikacijas ir šalutinį poveikį, indikacijas, rodančias, kad būtina specialisto konsultacija ir stacionarinis gydymas.
5.	Suteikti būtinąją medicinos pagalbą pacientams (traumų, nelaimingų atsitikimų, apsinuodijimų atvejais, ūmiai susirgusiems pacientams, gimdyvėms ir kt.)
6.	Registruoti duomenis apie ligos istoriją (surinkti anamnezę), tyrimą, diagnozę, paskirtą gydymą, tyrimus, profilaktiką, gydymo, tyrimo, profilaktikos rezultatus, paciento būklę medicininiuose dokumentuose
7.	Išrašyti visų rūšių receptus, laikinojo nedarbingumo pažymėjimus, nėštumo ir gimdymo atostogų pažymėjimus, mirties liudijimus, pildyti kitus pirminiame sveikatos priežiūros lygyje naudojamus medicininius dokumentus
8.	Atlikti laikinojo nedarbingumo, neįgalumo ir darbingumo lygio ekspertizę
9.	Vykdyti sveikatos prevencines, profilaktikos ir sveikatos stiprinimo programas (profilaktiniai skiepai ir kt.).
10.	Propaguoti, mokyti asmenis bei šeimas sveikos gyvensenos, sveikatos ugdymo, ligų profilaktikos priemonių, higienos įgūdžių, skatinti atsisakyti žalingų įpročių
11.	Konsultuoti (ir telefonu) pacientus bei jų šeimos narius
12.	Taikyti konsultavimo įgūdžius (konsultacijos technikos, modeliai, paciento

Kompetencijos Nr.	Kompetencija
	bendradarbiavimo konsultacijos metu skatinimas, konfliktinės situacijos sprendimas, blogos naujienos pranešimas ir kt.), aiškiai ir apibendrintai suteikti informaciją pacientui
13.	Įvertinti psichologinius ir socialinius pacientų poreikius, ryšius tarp žmogaus sveikatos būklės ir jo fizinės bei socialinės aplinkos
14.	Bendradarbiauti su kitais specialistais (sveikatos priežiūros darbuotojais, kitais šeimos gydytojais, gydytojais - specialistais, darbuotojais, teikiančiais socialinę pagalbą ir kt.)
15.	Bendradarbiauti su įvairiomis institucijomis (visuomenės sveikatos centru, policija, suteikiant atitinkamą informaciją)
16.	Naudotis informacinėmis technologijomis medicinos kontekste (pvz., e-sveikata)
17.	Taikyti mokslo disciplinų, susijusių su medicina (fizika, biochemija, bendroji ir bioorganinė chemija, bendroji ir žmogaus biologija, bendroji ir žmogaus genetika, biochemija, žmogaus anatomija, histologija, fiziologija, mikrobiologija, farmakologija, patologija, biostatistika ir kt.) žinias praktikoje
18.	Laikytis gydytojo profesinės etikos principų, gerbti pacientų teises ir jų nepažeisti
19.	Taikyti mokslinius bei įrodymais grįstos medicinos principus ir metodus kasdienėje šeimos gydytojo darbo praktikoje
20.	Gebėti reflektuoti savo profesinę veiklą ir ją tobulinti (gebėjimas spręsti problemas, pripažinti savo ribas, gebėjimas vadovauti, priimti sprendimus ir kt.)
21.	Tobulinti profesinę kvalifikaciją Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka
22.	Laikytis šeimos gydytojo veiklą reglamentuojančių teisės aktų ir dokumentų, teisinių medicinos normų reikalavimų
23.	Taikyti žinias apie sveikatos politiką, socialinį draudimą, sveikatos ir socialinės apsaugos organizavimą, pirminės sveikatos priežiūros vadybos pagrindus, šeimos sveikatos ir socialinės apsaugos pagrindus, moters ir vaiko sveikatos apsaugos teises ir socialines garantijas
Bendrosios kompetencijos	
1.	Gebėjimas abstrakčiai mąstyti, analizuoti ir sisteminti informaciją
2.	Gebėjimas žinias pritaikyti praktikoje
3.	Gebėjimas organizuoti ir planuoti
4.	Dalykinės srities žinios ir savo profesijos supratimas
5.	Gebėjimas bendrauti žodžiu ir raštu gimtąja kalba
6.	Gebėjimas bendrauti užsienio kalba
7.	Informacinių ir komunikacijos technologijų naudojimo įgūdžiai
8.	Gebėjimas atlikti mokslinius tyrimus
9.	Gebėjimas mokytis
10.	Gebėjimas ieškoti informacijos iš įvairių šaltinių, ją apdoroti ir analizuoti
11.	Kritinio ir savikritinio mąstymo gebėjimas
12.	Gebėjimas prisitaikyti prie naujų situacijų
13.	Gebėjimas kurti naujas idėjas (kūrybiškumas)
14.	Gebėjimas spręsti problemas
15.	Gebėjimas priimti sprendimus-
16.	Gebėjimas dirbti grupėje
17.	Tarpasmeniniai ir bendravimo įgūdžiai
18.	Gebėjimas motyvuoti žmonės siekti bendrų tikslų
19.	Gebėjimas bendrauti su žmonėmis, kurie nėra darbuotojo profesinės srities ekspertai
20.	Gebėjimas atsižvelgti į įvairovę ir daugiakultūriškumą
21.	Gebėjimas dirbti tarptautinėje aplinkoje
22.	Gebėjimas dirbti savarankiškai
23.	Gebėjimas rengti ir valdyti projektus
24.	Dėmesys saugumui
25.	Iniciatyvumas ir verslumas
26.	Gebėjimas veikti etiškai (etiniai įsipareigojimai)

Kompetencijos Nr.	Kompetencija
27.	Gebėjimas įvertinti ir palaikyti darbo kokybę (dėmesys kokybei)
28.	Atkaklumas ir ryžtingumas vykdant pavestas užduotis ir prisiimtus įsipareigojimus
29.	Įsipareigojimas saugoti aplinką
30.	Socialinis atsakingumas ir pilietiškumas
31.	Lygių galimybių ir tolerancijos principo laikymasis

3. DARBDAVIŲ KIEKYBINIO TYRIMO REZULTATAI

3.1. INFORMACIJA APIE APKLAUSĄ

Apklausos tikslas - sužinoti darbdavių nuomonę apie gebėjimus ir įgūdžius, kurie yra svarbūs sėkmingai šeimos gydytojo karjerai.

Apklausos metodas:

Tyrimo metu naudotas tiesioginio interviu metodas ir apklausa internetu. Pirmiausiai su respondentu buvo tariamasi dėl tiesioginio interviu ir tik jam nesutikus, arba pačiam respondentui paprašius, buvo siunčiama elektroninė anketos versija.

Imties formavimo metodas: kvotinė atranka.

Apklausai buvo atrenkamos tos įmonės/įstaigos, kuriose dirba darbuotojai, baigę šeimos gydytojų rezidentūros studijų programą aukštosiose mokyklose 2003–2009¹ metais.

Atrenkant respondentes remtasi šiais šaltiniais: Šiaulių TLK, Panevėžio TLK, Klaipėdos TLK, Kauno TLK ir Vilniaus TLK internetiniais puslapiais, žurnalo „Lietuvos bendrosios praktikos gydytojas“ duomenų baze (UAB „Vitae Litera“), Jaunųjų gydytojų asociacija, Kauno medicinos universiteto šeimos klinika, Vilniaus universiteto ligoninės Santariškių klinikų Šeimos medicinos centru.

Imties dydis:

Tyrimo dalyvavo 50 tiesioginių šeimos gydytojų vadovų ir asmenų, turinčių informacijos apie bendrąsias ir dalykines dirbančiojo kompetencijas (toliau – darbdaviai). Tyrimo metu taip pat buvo apklausta 50 pagal specialybę dirbančių šeimos gydytojų specialistų – ekspertų (toliau – darbo vietos ekspertai), kurie 2003-2009 metais baigė medicinos studijas.

Apklausos trukmė:

Apklausa buvo vykdoma 2010 m. balandžio 26 – gegužės 26 dienomis. Interviu trukmė 30-60 min.

Apklausa buvo atliekama 56 sveikatos priežiūros įstaigose ar įmonėse.

Apklausą atliko UAB Factus Dominus.

¹ Šeimos gydytojų atveju studijų baigimo metų kriterijus padidintas iki 2003 m., susidūrus su sunkumais išpildant imtį.

3.2. INFORMACIJA APIE ĮMONES/ĮSTAIGAS, KURIŲ DARBUOTOJAI BUVO APKLAUSTI

5 lentelė. Sektorius, kuriame veikia įmonė

	Dažnis	Procentai
Viešas	60	60,0
Privatus	37	37,0
N/N	3	3,0
Iš viso	100	100

6 lentelė. Įmonės/įstaigos dydis

	Dažnis	Procentai
Mikro įmonė (1–9 darbuotojai)	9	9,0
Maža įmonė (10–49 darbuotojai)	49	49,0
Vidutinė įmonė (50–249 darbuotojai)	23	23,0
Stambi įmonė (250 ir daugiau darbuotojų)	16	16,0
N/N	3	3,0
Iš viso	100	100

7 lentelė. Įmonės/įstaigos buveinės pasiskirstymas pagal didmiesčius ir rajonų centrus, kaimiškas vietas

	Dažnis	Procentai
Didmiesčiai	70	70,0
Rajonų centrai, kaimiškos vietovės	27	27,0
N/N	3	3,0
Iš viso	100	100

3.3. RESPONDENTŲ CHARAKTERISTIKOS

8 lentelė. Darbdavių pareigos

	Dažnis	Procentai
Įmonės / įstaigos vadovas	27	54,0
Padalinio / skyriaus vadovas	13	26,0
Personalo skyriaus vadovas (atsakingas už personalą)	2	4,0
„Vyresnysis kolega“ (aukštesnės kvalifikacijos, daugiau profesinės patirties turintis kolega, dirbantis kartu su darbuotoju)	5	10,0
N/N	3	6,0
Iš viso	50	100

9 lentelė. Darbo vietos ekspertų pareigos

	Dažnis	Procentai
Vyr. gydytojas	1	2
Šeimos gydytojas	49	98
Iš viso	50	100

10 lentelė. Darbuotojų baigta studijų programa

	Dažnis	Procentai
Šeimos gydytojo rezidentūros programa	99	99,0
Kita	1	1,0

Iš viso	100	100

11 lentelė. Darbuotojų baigta aukštoji mokykla

	Dažnis	Procentai
Kauno medicinos universitetas	58	58,0
Vilniaus universitetas	42	42,0
Iš viso	100	100

12 lentelė. Darbuotojų studijų baigimo metai

	Dažnis	Procentai
2003 metai	8	8,0
2004 metai	4	4,0
2005 metai	21	21,0
2006 metai	13	13,0
2007 metai	17	17,0
2008 metai	20	20,0
2009 metai	17	17,0
Iš viso	100	100

13 lentelė. Darbuotojų laikas, dirbtas įmonėje

	Dažnis	Procentai
Vienerius metus ar mažiau	20	20,0
Dvejus metus	17	17,0
Trejus metus	23	23,0
Ketverius metus	11	11,0
Penkerius metus ir daugiau	29	29,0
Iš viso	100	100

3.4. AUKŠTOJOJE MOKYKLOJE ĮGYTO PASIRENGIMO DARBUI ĮMONĖJE/ĮSTAIGOJE VERTINIMAS

14 lentelė. Aukštojoje mokykloje įgyto pasirengimo darbui vertinimas

	Dažnis	Procentai
Labai gerai	28	28,0
Gerai	55	55,0
Patenkinamai	16	16,0
Blogai	-	-
Labai blogai	1	1,0
Iš viso	100	100

15 lentelė. Aukštojoje mokykloje įgyto pasirengimo darbui vertinimas pagal respondentų charakteristikas (vidurkiai)

	Vidurkis ²	Standartinis nuokrypis
IŠ VISO	4,03	0,73
Respondentas		
Darbo vietos ekspertas	3,88	0,76
Darbdavys	4,34	0,59
Baigta aukštoji mokykla		
Kauno medicinos universitetas	4,20	0,67
Vilniaus universitetas	3,93	0,78
Sektorius, kuriame veikia įmonė		
Viešame	4,08	0,77
Privačiame	4,10	0,66
Laikas, dirbtas įmonėje		
1-2 metai	4,21	0,63
3 metai ir daugiau	4,01	0,77

3.5. DALYKINIŲ GEBĖJIMŲ IR ĮGŪDŽIŲ, KURIE REIKALINGI PROFESINEI VEIKLAI, VERTINIMAS

16 lentelė. Dalykinių gebėjimų ir įgūdžių svarbos profesinei veiklai vertinimas (proc.)

Dalykiniai gebėjimai ir įgūdžiai	Gebėjimo svarba darbuotojo profesinei veiklai įmonėje/įstaigoje				
	Visiškai nesvarbus	Nesvarbus	Svarbus	Labai svarbus	N/N
Atlikti paciento bendrąjį, specialųjį fizinį bei psichinį ištyrimą pagal šeimos gydytojo medicinos normoje numatytus reikalavimus	-	1,0	21,0	78,0	-
Parinkti, paskirti ir atlikti medicininius (diagnostinius) tyrimus ir diagnozuoti šeimos gydytojo medicinos normoje numatytas sveikatos problemas, ligas	-	-	17,0	83,0	-
Nustatyti, skirti ir atlikti pacientams diagnozuotų sveikatos sutrikimų (ligų) gydymą, formuoti paciento sveikatos atstatymo planą pagal šeimos gydytojo medicinos normos reikalavimus	-	-	18,0	82,0	-
Išrašyti vaistus pritaikant žinias apie jų skyrimo indikacijas, kontraindikacijas ir šalutinį poveikį, indikacijas, rodančias, kad būtina specialisto konsultacija ir stacionarinis gydymas.	-	-	16,0	84,0	-
Suteikti būtinąją medicinos pagalbą pacientams (traumų, nelaimingų atsitikimų, apsinuodijimų atvejais, ūmiai susirgusiems pacientams,	-	1,0	27,0	72,0	-

² Vertinama skalėje nuo 1 iki 5 (kur 1 - „labai blogai“, 5 – „labai gerai“).

Dalykiniai gebėjimai ir įgūdžiai	Gebėjimo svarba darbuotojo profesinei veiklai įmonėje/įstaigoje				
	Visiškai nesvarbus	Nesvarbus	Svarbus	Labai svarbus	N/N
gimdyvėms ir kt.)					
Registruoti duomenis apie ligos istoriją (surinkti anamnezę), tyrimą, diagnozę, paskirtą gydymą, tyrimus, profilaktiką, gydymo, tyrimo, profilaktikos rezultatus, paciento būklę mediciniuose dokumentuose	-	-	31,0	69,0	-
Išrašyti visų rūšių receptus, laikinojo nedarbingumo pažymėjimus, nėštumo ir gimdymo atostogų pažymėjimus, mirties liudijimus, pildyti kitus pirminiame sveikatos priežiūros lygyje naudojamus medicininius dokumentus	-	1,0	22,0	77,0	-
Atlikti laikinojo nedarbingumo, neįgalumo ir darbingumo lygio ekspertizę	-	8,0	37,0	55,0	-
Vykdyti sveikatos prevencines, profilaktikos ir sveikatos stiprinimo programas (profilaktiniai skiepai ir kt.).	-	3,0	49,0	48,0	-
Propaguoti, mokyti asmenis bei šeimas sveikos gyvensenos, sveikatos ugdyimo, ligų profilaktikos priemonių, higienos įgūdžių, skatinti atsisakyti žalingų įpročių	-	6,0	49,0	45,0	-
Konsultuoti (ir telefonu) pacientus bei jų šeimos narius	-	6,0	45,0	49,0	-
Taikyti konsultavimo įgūdžius (konsultacijos technikos, modeliai, paciento bendradarbiavimo konsultacijos metu skatinimas, konfliktinės situacijos sprendimas, blogos naujienos pranešimas ir kt.), aiškiai ir apibendrintai suteikti informaciją pacientui	-	4,0	51,0	45,0	-
Įvertinti psichologinius ir socialinius pacientų poreikius, ryšius tarp žmogaus sveikatos būklės ir jo fizinės bei socialinės aplinkos	-	3,0	39,0	58,0	-
Bendradarbiauti su kitais specialistais (sveikatos priežiūros darbuotojais, kitais šeimos gydytojais, gydytojais - specialistais, darbuotojais, teikiančiais socialinę pagalbą ir kt.)	1,0	9,0	50,0	40,0	-
Bendradarbiauti su įvairiomis institucijomis (visuomenės sveikatos centru, policija, suteikiant atitinkamą informaciją)	1,0	5,0	51,0	43,0	-
Naudotis informacinėmis technologijomis medicinos kontekste (pvz., e-sveikata)	-	3,0	51,0	46,0	-

Dalykiniai gebėjimai ir įgūdžiai	Gebėjimo svarba darbuotojo profesinei veiklai įmonėje/įstaigoje				
	Visiškai nesvarbus	Nesvarbus	Svarbus	Labai svarbus	N/N
Taikyti mokslo disciplinų, susijusių su medicina (fizika, biochemija, bendroji ir bioorganinė chemija, bendroji ir žmogaus biologija, bendroji ir žmogaus genetika, biochemija, žmogaus anatomija, histologija, fiziologija, mikrobiologija, farmakologija, patologija, biostatistika ir kt.) žinias praktikoje	-	12,0	59,0	29,0	-
Laikytis gydytojo profesinės etikos principų, gerbti pacientų teises ir jų nepažeisti	-	1,0	30,0	68,0	1,0
Taikyti mokslinius bei įrodymais grįstos medicinos principus ir metodus kasdienėje šeimos gydytojo darbo praktikoje	-	3,0	44,0	53,0	-
Gebėti reflektuoti savo profesinę veiklą ir ją tobulinti (gebėjimas spręsti problemas, pripažinti savo ribas, gebėjimas vadovauti, priimti sprendimus ir kt.)	-	2,0	43,0	55,0	-
Tobulinti profesinę kvalifikaciją Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka	-	1,0	41,0	58,0	-
Laikytis šeimos gydytojo veiklą reglamentuojančių teisės aktų ir dokumentų, teisinių medicinos normų reikalavimų	-	2,0	35,0	63,0	-
Taikyti žinias apie sveikatos politiką, socialinį draudimą, sveikatos ir socialinės apsaugos organizavimą, pirminės sveikatos priežiūros vadybos pagrindus, šeimos sveikatos ir socialinės apsaugos pagrindus, moters ir vaiko sveikatos apsaugos teises ir socialines garantijas	-	9,0	46,0	44,0	1,0

17 lentelė. Dalykinių gebėjimų ir įgūdžių lygmens, kurį darbuotojas turėjo pradėjęs dirbti, vertinimas (proc.)

Dalykiniai gebėjimai ir įgūdžiai	Gebėjimo lygmuo, kurį darbuotojas turėjo pradėjęs dirbti įmonėje/įstaigoje				
	Neturėjo	Silpnas	Vidutinis	Stiprus	N/N
Atlikti paciento bendrąjį, specialųjį fizinį bei psichinį ištyrimą pagal šeimos gydytojo medicinos normoje numatytus reikalavimus	-	13,0	49,0	38,0	-
Parinkti, paskirti ir atlikti medicininius (diagnostinius) tyrimus ir diagnozuoti šeimos gydytojo medicinos normoje numatytas sveikatos problemas, ligas	-	8,0	55,0	37,0	-

Dalykiniai gebėjimai ir įgūdžiai	Gebėjimo lygmuo, kurį darbuotojas turėjo pradėjęs dirbti įmonėje/įstaigoje				
	Neturėjo	Silpnas	Vidutinis	Stiprus	N/N
Nustatyti, skirti ir atlikti pacientams diagnozuotų sveikatos sutrikimų (ligų) gydymą, formuoti paciento sveikatos atstatymo planą pagal šeimos gydytojo medicinos normos reikalavimus	-	11,0	58,0	31,0	-
Išrašyti vaistus pritaikant žinias apie jų skyrimo indikacijas, kontraindikacijas ir šalutinį poveikį, indikacijas, rodančias, kad būtina specialisto konsultacija ir stacionarinis gydymas.	3,0	14,0	52,0	31,0	-
Suteikti būtinąją medicinos pagalbą pacientams (traumų, nelaimingų atsitikimų, apsinuodijimų atvejais, ūmiai susirgusiems pacientams, gimdyvėms ir kt.)	3,0	19,0	45,0	33,0	-
Registruoti duomenis apie ligos istoriją (surinkti anamnezę), tyrimą, diagnozę, paskirtą gydymą, tyrimus, profilaktiką, gydymo, tyrimo, profilaktikos rezultatus, paciento būklę medicininiuose dokumentuose	5,0	8,0	47,0	40,0	-
Išrašyti visų rūšių receptus, laikinojo nedarbingumo pažymėjimus, nėštumo ir gimdymo atostogų pažymėjimus, mirties liudijimus, pildyti kitus pirminiame sveikatos priežiūros lygyje naudojamus medicininius dokumentus	6,0	9,0	53,0	32,0	-
Atlikti laikinojo nedarbingumo, neįgalumo ir darbingumo lygio ekspertizę	7,0	20,0	49,0	24,0	-
Vykdyti sveikatos prevencines, profilaktikos ir sveikatos stiprinimo programas (profilaktiniai skiepai ir kt.).	5,0	18,0	49,0	28,0	-
Propaguoti, mokyti asmenis bei šeimas sveikos gyvensenos, sveikatos ugdymo, ligų profilaktikos priemonių, higienos įgūdžių, skatinti atsisakyti žalingų įpročių	-	17,0	48,0	35,0	-
Konsultuoti (ir telefonu) pacientus bei jų šeimos narius	5,0	24,0	41,0	30,0	-
Taikyti konsultavimo įgūdžius (konsultacijos technikos, modeliai, paciento bendradarbiavimo konsultacijos metu skatinimas, konfliktinės situacijos sprendimas, blogos naujienos pranešimas ir kt.), aiškiai ir apibendrintai suteikti informaciją pacientui	7,0	23,0	52,0	18,0	-
Įvertinti psichologinius ir socialinius pacientų poreikius, ryšius tarp žmogaus sveikatos būklės ir jo fizinės bei socialinės aplinkos	4,0	15,0	54,0	27,0	-

Dalykiniai gebėjimai ir įgūdžiai	Gebėjimo lygmuo, kurį darbuotojas turėjo pradėjęs dirbti įmonėje/įstaigoje				
	Neturėjo	Silpnas	Vidutinis	Stiprus	N/N
Bendradarbiauti su kitais specialistais (sveikatos priežiūros darbuotojais, kitais šeimos gydytojais, gydytojais - specialistais, darbuotojais, teikiančiais socialinę pagalbą ir kt.)	8,0	17,0	55,0	20,0	-
Bendradarbiauti su įvairiomis institucijomis (visuomenės sveikatos centru, policija, suteikiant atitinkamą informaciją)	8,0	20,0	48,0	24,0	-
Naudotis informacinėmis technologijomis medicinos kontekste (pvz., e-sveikata)	3,0	12,0	53,0	32,0	-
Taikyti mokslo disciplinų, susijusių su medicina (fizika, biochemija, bendroji ir bioorganinė chemija, bendroji ir žmogaus biologija, bendroji ir žmogaus genetika, biochemija, žmogaus anatomija, histologija, fiziologija, mikrobiologija, farmakologija, patologija, biostatistika ir kt.) žinias praktikoje	7,0	13,0	64,0	16,0	-
Laikytis gydytojo profesinės etikos principų, gerbti pacientų teises ir jų nepažeisti	-	7,0	48,0	45,0	-
Taikyti mokslinius bei įrodymais grįstos medicinos principus ir metodus kasdienėje šeimos gydytojo darbo praktikoje	2,0	13,0	60,0	25,0	-
Gebėti reflektuoti savo profesinę veiklą ir ją tobulinti (gebėjimas spręsti problemas, pripažinti savo ribas, gebėjimas vadovauti, priimti sprendimus ir kt.)	6,0	15,0	58,0	21,0	-
Tobulinti profesinę kvalifikaciją Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka	5,0	9,0	47,0	38,0	1,0
Laikytis šeimos gydytojo veiklą reglamentuojančių teisės aktų ir dokumentų, teisinių medicinos normų reikalavimų	5,0	10,0	48,0	36,0	1,0
Taikyti žinias apie sveikatos politiką, socialinį draudimą, sveikatos ir socialinės apsaugos organizavimą, pirminės sveikatos priežiūros vadybos pagrindus, šeimos sveikatos ir socialinės apsaugos pagrindus, moters ir vaiko sveikatos apsaugos teises ir socialines garantijas	7,0	25,0	46,0	20,0	2,0

18 lentelė. Kiti respondentų įvardinti dalykiniai gebėjimai ir įgūdžiai ir jų lygmens vertinimas

	Gebėjimo svarba	Gebėjimo lygmuo
Bendravimo psichologija	Labai svarbus	Vidutinis
Bendravimas su kolegomis ir kitu personalu, laiko planavimas, vadybos pagrindai	Svarbus	Vidutinis
Bendravimas su pacientu tokia kalba, terminais, žodžiais, kokią jis supranta	Labai svarbus	Stiprus
Domėtis tik tradicinėmis medicininėmis priemonėmis gydant pacientus	Svarbus	Vidutinis
Kantrybė, derybų įgūdžiai, gebėjimas suvaldyti piktus pacientus	Svarbus	Vidutinis
Konfliktų sprendimas	Labai svarbus	Vidutinis
Sveikatos Apsaugos Ministerijos įsakymų, įstatymų, reglamentuojančių sveikatos priežiūrą žinojimas ir jų taikymas praktikoje.	Labai svarbus	Vidutinis
Visų įstaigos sveikatos priežiūros specialistų bendradarbiavimas ir darbas komandoje bei laiko planavimas	Labai svarbus	Silpnas

19 lentelė. Dalykinių gebėjimų ir įgūdžių svarbos profesinei veiklai ir lygmens, kurį darbuotojas turėjo pradėjęs dirbti, vertinimas (vidurkiai)

Dalykiniai gebėjimai ir įgūdžiai³	Gebėjimo svarba darbuotojo profesinei veiklai įmonėje/įstaigoje⁴		Gebėjimo lygmuo, kurį darbuotojas turėjo pradėjęs dirbti įmonėje/įstaigoje⁵	
	Vidurkis	Standartinis nuokrypis	Vidurkis	Standartinis nuokrypis
Išrašyti vaistus pritaikant žinias apie jų skyrimo indikacijas, kontraindikacijas ir šalutinį poveikį, indikacijas, rodančias, kad būtina specialisto konsultacija ir stacionarinis gydymas	3,84	0,37	3,11	0,75
Parinkti, paskirti ir atlikti medicininius (diagnostinius) tyrimus ir diagnozuoti šeimos gydytojo medicinos normoje numatytas sveikatos problemas, ligas	3,83	0,38	3,29	0,61
Nustatyti, skirti ir atlikti pacientams diagnozuotų sveikatos sutrikimų (ligų) gydymą, formuoti paciento sveikatos atstatymo planą pagal šeimos gydytojo medicinos normos reikalavimus	3,82	0,39	3,2	0,62
Atlikti paciento bendrąjį, specialųjį fizinį bei psichinį ištyrimą pagal šeimos gydytojo medicinos normoje numatytus reikalavimus	3,77	0,45	3,25	0,67
Išrašyti visų rūšių receptus, laikinojo nedarbingumo pažymėjimus, nėštumo ir gimdymo atostogų pažymėjimus, mirties liudijimus, pildyti kitus pirminiame sveikatos	3,76	0,45	3,11	0,8

³ Lentelėje gebėjimai išranguoti pagal svarbos vertinimą.⁴ Vertinama skalėje nuo 1 iki 4 (1 – reiškia „visiškai nesvarbus“, 2 – „nesvarbus“, 3 – „svarbus“, 4 – „labai svarbus“).⁵ Vertinama skalėje nuo 1 iki 4 (1 – „neturėjo“, 2 – „silpnas“, 3 – „vidutinis“, 4 – „stiprus“).

Dalykiniai gebėjimai ir įgūdžiai ³	Gebėjimo svarba darbuotojo profesinei veiklai įmonėje/įstaigoje ⁴		Gebėjimo lygmuo, kurį darbuotojas turėjo pradėjęs dirbti įmonėje/įstaigoje ⁵	
	Vidurkis	Standartinis nuokrypis	Vidurkis	Standartinis nuokrypis
priežiūros lygyje naudojamus medicininius dokumentus				
Suteikti būtinąją medicinos pagalbą pacientams (traumų, nelaimingų atsitikimų, apsinuodijimų atvejais, ūmiai susirgusiems pacientams, gimdyvėms ir kt.)	3,71	0,48	3,08	0,8
Registruoti duomenis apie ligos istoriją (surinkti anamnezę), tyrimą, diagnozę, paskirtą gydymą, tyrimus, profilaktiką, gydymo, tyrimo, profilaktikos rezultatus, paciento būklę medicininiuose dokumentuose	3,69	0,46	3,22	0,8
Laikytis gydytojo profesinės etikos principų, gerbti pacientų teises ir jų nepažeisti	3,64	0,61	3,38	0,62
Laikytis šeimos gydytojo veiklą reglamentuojančių teisės aktų ir dokumentų, teisinių medicinos normų reikalavimų	3,61	0,53	3,13	0,86
Tobulinti profesinę kvalifikaciją Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka	3,57	0,52	3,16	0,86
Įvertinti psichologinius ir socialinius pacientų poreikius, ryšius tarp žmogaus sveikatos būklės ir jo fizinės bei socialinės aplinkos	3,55	0,56	3,04	0,76
Gebėti reflektuoti savo profesinę veiklą ir ją tobulinti (gebėjimas spręsti problemas, pripažinti savo ribas, gebėjimas vadovauti, priimti sprendimus ir kt.)	3,53	0,54	2,94	0,78
Taikyti mokslinius bei įrodymais grįstos medicinos principus ir metodus kasdienėje šeimos gydytojo darbo praktikoje	3,5	0,56	3,08	0,68
Atlikti laikinojo nedarbingumo, neįgalumo ir darbingumo lygio ekspertizę	3,47	0,64	2,9	0,85
Vykdyti sveikatos prevencines, profilaktikos ir sveikatos stiprinimo programas (profilaktiniai skiepai ir kt.)	3,45	0,56	3	0,82
Konsultuoti (ir telefonu) pacientus bei jų šeimos narius	3,43	0,61	2,96	0,86
Naudotis informacinėmis technologijomis medicinos kontekste (pvz., e-sveikata)	3,43	0,56	3,14	0,74
Taikyti konsultavimo įgūdžius (konsultacijos technikos, modeliai, paciento bendradarbiavimo konsultacijos metu skatinimas, konfliktinės situacijos sprendimas, blogos naujienos pranešimas ir kt.), aiškiai ir apibendrintai suteikti informaciją pacientui	3,41	0,57	2,81	0,81
Propaguoti, mokyti asmenis bei šeimas sveikos gyvensenos, sveikatos ugdymo, ligų	3,39	0,6	3,18	0,7

Dalykiniai gebėjimai ir įgūdžiai ³	Gebėjimo svarba darbuotojo profesinei veiklai įmonėje/įstaigoje ⁴		Gebėjimo lygmuo, kurį darbuotojas turėjo pradėjęs dirbti įmonėje/įstaigoje ⁵	
	Vidurkis	Standartinis nuokrypis	Vidurkis	Standartinis nuokrypis
profilaktikos priemonių, higienos įgūdžių, skatinti atsisakyti žalingų įpročių				
Bendradarbiauti su įvairiomis institucijomis (visuomenės sveikatos centru, policija, suteikiant atitinkamą informaciją)	3,36	0,63	2,88	0,87
Taikyti žinias apie sveikatos politiką, socialinį draudimą, sveikatos ir socialinės apsaugos organizavimą, pirminės sveikatos priežiūros vadybos pagrindus, šeimos sveikatos ir socialinės apsaugos pagrindus, moters ir vaiko sveikatos apsaugos teises ir socialines garantijas	3,32	0,72	2,75	0,93
Bendradarbiauti su kitais specialistais (sveikatos priežiūros darbuotojais, kitais šeimos gydytojais, gydytojais - specialistais, darbuotojais, teikiančiais socialinę pagalbą ir kt.)	3,29	0,67	2,87	0,82
Taikyti mokslo disciplinų, susijusių su medicina (fizika, biochemija, bendroji ir bioorganinė chemija, bendroji ir žmogaus biologija, bendroji ir žmogaus genetika, biochemija, žmogaus anatomija, histologija, fiziologija, mikrobiologija, farmakologija, patologija, biostatistika ir kt.) žinias praktikoje	3,17	0,62	2,89	0,75

20 lentelė. Darbdavių ir darbo vietos ekspertų dalykinių gebėjimų ir įgūdžių svarbos profesinei veiklai vertinimo palyginimas (vidurkiai)

Dalykiniai gebėjimai ir įgūdžiai ⁶	Darbdaviai		Darbo vietos ekspertai	
	Vidurkis	Standartinis nuokrypis	Vidurkis	Standartinis nuokrypis
Atlikti paciento bendrąjį, specialųjį fizinį bei psichinį ištyrimą pagal šeimos gydytojo medicinos normoje numatytus reikalavimus	3,82	0,44	3,72	0,45
Parinkti, paskirti ir atlikti medicininius (diagnostinius) tyrimus ir diagnozuoti šeimos gydytojo medicinos normoje numatytas sveikatos problemas, ligas	3,90	0,30	3,76	0,43
Nustatyti, skirti ir atlikti pacientams diagnozuotų sveikatos sutrikimų (ligų) gydymą, formuoti paciento sveikatos atstatymo planą pagal šeimos gydytojo medicinos normos reikalavimus	3,84	0,37	3,80	0,40
Išrašyti vaistus pritaikant žinias apie jų skyrimo indikacijas, kontraindikacijas ir šalutinį poveikį, indikacijas, rodančias, kad būtina specialisto	3,90	0,30	3,78	0,42

⁶ Vertinama skalėje nuo 1 iki 4 (1 – reiškia „visiškai nesvarbus“, 2 – „nesvarbus“, 3 – „svarbus“, 4 – „labai svarbus“).

Dalykiniai gebėjimai ir įgūdžiai ⁶	Darbdaviai		Darbo vietos ekspertai	
	Vidurkis	Standartinis nuokrypis	Vidurkis	Standartinis nuokrypis
konsultacija ir stacionarinis gydymas				
Suteikti būtinąją medicinos pagalbą pacientams (traumų, nelaimingų atsitikimų, apsinuodijimų atvejais, ūmiai susirgusiems pacientams, gimdyvėms ir kt.)	3,78	0,47	3,64	0,48
Registruoti duomenis apie ligos istoriją (surinkti anamnezę), tyrimą, diagnozę, paskirtą gydymą, tyrimus, profilaktiką, gydymo, tyrimo, profilaktikos rezultatus, paciento būklę medicininiuose dokumentuose	3,88	0,33	3,50	0,51
Išrašyti visų rūšių receptus, laikinojo nedarbingumo pažymėjimus, nėštumo ir gimdymo atostogų pažymėjimus, mirties liudijimus, pildyti kitus pirminiame sveikatos priežiūros lygyje naudojamus medicininius dokumentus	3,80	0,45	3,72	0,45
Atlikti laikinojo nedarbingumo, neįgalumo ir darbingumo lygio ekspertizę	3,64	0,53	3,30	0,71
Vykdyti sveikatos prevencines, profilaktikos ir sveikatos stiprinimo programas (profilaktiniai skiepai ir kt.)	3,46	0,58	3,44	0,54
Propaguoti, mokyti asmenis bei šeimas sveikos gyvensenos, sveikatos ugdymo, ligų profilaktikos priemonių, higienos įgūdžių, skatinti atsisakyti žalingų įpročių	3,46	0,59	3,32	0,62
Konsultuoti (ir telefonu) pacientus bei jų šeimos narius	3,26	0,60	3,60	0,57
Taikyti konsultavimo įgūdžius (konsultacijos technikos, modeliai, paciento bendradarbiavimo konsultacijos metu skatinimas, konfliktinės situacijos sprendimas, blogos naujienos pranešimas ir kt.), aiškiai ir apibendrintai suteikti informaciją pacientui	3,48	0,58	3,34	0,56
Įvertinti psichologinius ir socialinius pacientų poreikius, ryšius tarp žmogaus sveikatos būklės ir jo fizinės bei socialinės aplinkos	3,48	0,58	3,62	0,53
Bendradarbiauti su kitais specialistais (sveikatos priežiūros darbuotojais, kitais šeimos gydytojais, gydytojais - specialistais, darbuotojais, teikiančiais socialinę pagalbą ir kt.)	3,34	0,75	3,24	0,59
Bendradarbiauti su įvairiomis institucijomis (visuomenės sveikatos centru, policija, suteikiant atitinkamą informaciją)	3,30	0,58	3,42	0,67
Naudotis informacinėmis technologijomis medicinos kontekste (pvz., e-sveikata)	3,46	0,58	3,40	0,53
Taikyti mokslo disciplinų, susijusių su medicina (fizika, biochemija, bendroji ir bioorganinė chemija, bendroji ir žmogaus biologija, bendroji ir žmogaus genetika, biochemija, žmogaus	3,24	0,59	3,10	0,65

Dalykiniai gebėjimai ir įgūdžiai ⁶	Darbdaviai		Darbo vietos ekspertai	
	Vidurkis	Standartinis nuokrypis	Vidurkis	Standartinis nuokrypis
anatomija, histologija, fiziologija, mikrobiologija, farmakologija, patologija, biostatistika ir kt.) žinias praktikoje				
Laikytis gydytojo profesinės etikos principų, gerbti pacientų teises ir jų nepažeisti	3,62	0,69	3,66	0,52
Taikyti mokslinius bei įrodymais grįstos medicinos principus ir metodus kasdienėje šeimos gydytojo darbo praktikoje	3,50	0,58	3,50	0,54
Gebėti reflektuoti savo profesinę veiklą ir ją tobulinti (gebėjimas spręsti problemas, pripažinti savo ribas, gebėjimas vadovauti, priimti sprendimus ir kt.)	3,50	0,51	3,56	0,58
Tobulinti profesinę kvalifikaciją Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka	3,56	0,54	3,58	0,50
Laikytis šeimos gydytojo veiklą reglamentuojančių teisės aktų ir dokumentų, teisinių medicinos normų reikalavimų	3,68	0,47	3,54	0,58
Taikyti žinias apie sveikatos politiką, socialinį draudimą, sveikatos ir socialinės apsaugos organizavimą, pirminės sveikatos priežiūros vadybos pagrindus, šeimos sveikatos ir socialinės apsaugos pagrindus, moters ir vaiko sveikatos apsaugos teises ir socialines garantijas	3,28	0,76	3,36	0,69

21 lentelė. Darbdavių ir darbo vietos ekspertų dalykinių gebėjimų ir įgūdžių lygmenis, kuri (darbuotojas) turėjo pradėjęs dirbti, vertinimo palyginimas (vidurkiai)

Dalykiniai gebėjimai ir įgūdžiai ⁷	Darbdaviai		Darbo vietos ekspertai	
	Vidurkis	Standartinis nuokrypis	Vidurkis	Standartinis nuokrypis
Atlikti paciento bendrąjį, specialųjį fizinį bei psichinį ištyrimą pagal šeimos gydytojo medicinos normoje numatytus reikalavimus	3,44	0,61	3,06	0,68
Parinkti, paskirti ir atlikti medicininius (diagnostinius) tyrimus ir diagnozuoti šeimos gydytojo medicinos normoje numatytas sveikatos problemas, ligas	3,46	0,59	3,12	0,59
Nustatyti, skirti ir atlikti pacientams diagnozuotų sveikatos sutrikimų (ligų) gydymą, formuoti paciento sveikatos atstatymo planą pagal šeimos gydytojo medicinos normos reikalavimus	3,46	0,50	2,94	0,62
Išrašyti vaistus pritaikant žinias apie jų skyrimo indikacijas, kontraindikacijas ir šalutinį poveikį, indikacijas, rodančias, kad būtina specialisto konsultacija ir stacionarinis gydymas	3,44	0,54	2,78	0,79

⁷ Vertinama skalėje nuo 1 iki 4 (1 – „neturėjo“, 2 – „silpnas“, 3 – „vidutinis“, 4 – „stiprus“).

Dalykiniai gebėjimai ir įgūdžiai ⁷	Darbdaviai		Darbo vietos ekspertai	
	Vidurkis	Standartinis nuokrypis	Vidurkis	Standartinis nuokrypis
Suteikti būtinąją medicinos pagalbą pacientams (traumų, nelaimingų atsitikimų, apsinuodijimų atvejais, ūmiai susirgusiems pacientams, gimdyvėms ir kt.)	3,44	0,54	2,72	0,86
Registruoti duomenis apie ligos istoriją (surinkti anamnezę), tyrimą, diagnozę, paskirtą gydymą, tyrimus, profilaktiką, gydymo, tyrimo, profilaktikos rezultatus, paciento būklę medicininiuose dokumentuose	3,46	0,61	2,98	0,89
Išrašyti visų rūšių receptus, laikinojo nedarbingumo pažymėjimus, nėštumo ir gimdymo atostogų pažymėjimus, mirties liudijimus, pildyti kitus pirminiame sveikatos priežiūros lygyje naudojamus medicininius dokumentus	3,42	0,54	2,80	0,90
Atlikti laikinojo nedarbingumo, neįgalumo ir darbingumo lygio ekspertizę	3,30	0,61	2,50	0,86
Vykdyti sveikatos prevencines, profilaktikos ir sveikatos stiprinimo programas (profilaktiniai skiepai ir kt.)	3,18	0,69	2,82	0,90
Propaguoti, mokyti asmenis bei šeimas sveikos gyvensenos, sveikatos ugdymo, ligų profilaktikos priemonių, higienos įgūdžių, skatinti atsisakyti žalingų įpročių	3,32	0,62	3,04	0,75
Konsultuoti (ir telefonu) pacientus bei jų šeimos narius	3,16	0,82	2,76	0,87
Taikyti konsultavimo įgūdžius (konsultacijos technikos, modeliai, paciento bendradarbiavimo konsultacijos metu skatinimas, konfliktinės situacijos sprendimas, blogos naujienos pranešimas ir kt.), aiškiai ir apibendrintai suteikti informaciją pacientui	3,02	0,71	2,60	0,86
Įvertinti psichologinius ir socialinius pacientų poreikius, ryšius tarp žmogaus sveikatos būklės ir jo fizinės bei socialinės aplinkos	3,22	0,68	2,86	0,81
Bendradarbiauti su kitais specialistais (sveikatos priežiūros darbuotojais, kitais šeimos gydytojais, gydytojais - specialistais, darbuotojais, teikiančiais socialinę pagalbą ir kt.)	3,16	0,65	2,58	0,88
Bendradarbiauti su įvairiomis institucijomis (visuomenės sveikatos centru, policija, suteikiant atitinkamą informaciją)	3,10	0,84	2,66	0,85
Naudotis informacinėmis technologijomis medicinos kontekste (pvz., e-sveikata)	3,30	0,58	2,98	0,84
Taikyti mokslo disciplinų, susijusių su medicina (fizika, biochemija, bendroji ir bioorganinė chemija, bendroji ir žmogaus biologija, bendroji ir žmogaus genetika, biochemija, žmogaus anatomija, histologija, fiziologija, mikrobiologija, farmakologija, patologija,	3,14	0,64	2,64	0,78

Dalykiniai gebėjimai ir įgūdžiai ⁷	Darbdaviai		Darbo vietos ekspertai	
	Vidurkis	Standartinis nuokrypis	Vidurkis	Standartinis nuokrypis
biostatistika ir kt.) žinias praktikoje				
Laikytis gydytojo profesinės etikos principų, gerbti pacientų teises ir jų nepažeisti	3,58	0,54	3,18	0,63
Taikyti mokslinius bei įrodymais grįstos medicinos principus ir metodus kasdienėje šeimos gydytojo darbo praktikoje	3,30	0,61	2,86	0,67
Gebėti reflektuoti savo profesinę veiklą ir ją tobulinti (gebėjimas spręsti problemas, pripažinti savo ribas, gebėjimas vadovauti, priimti sprendimus ir kt.)	3,22	0,65	2,66	0,80
Tobulinti profesinę kvalifikaciją Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka	3,46	0,76	2,86	0,86
Laikytis šeimos gydytojo veiklą reglamentuojančių teisės aktų ir dokumentų, teisinių medicinos normų reikalavimų	3,38	0,81	2,88	0,85
Taikyti žinias apie sveikatos politiką, socialinį draudimą, sveikatos ir socialinės apsaugos organizavimą, pirminės sveikatos priežiūros vadybos pagrindus, šeimos sveikatos ir socialinės apsaugos pagrindus, moters ir vaiko sveikatos apsaugos teises ir socialines garantijas	3,06	0,91	2,44	0,84

22 lentelė. KMU ir VU absolventų dalykinių gebėjimų ir įgūdžių svarbos profesinei veiklai vertinimo palyginimas (vidurkiai)

Dalykiniai gebėjimai ir įgūdžiai ⁸	KMU		VU	
	Vidurkis	Standartinis nuokrypis	Vidurkis	Standartinis nuokrypis
Atlikti paciento bendrąjį, specialųjį fizinį bei psichinį ištyrimą pagal šeimos gydytojo medicinos normoje numatytus reikalavimus	3,74	0,48	3,81	0,40
Parinkti, paskirti ir atlikti medicininius (diagnostinius) tyrimus ir diagnozuoti šeimos gydytojo medicinos normoje numatytas sveikatos problemas, ligas	3,83	0,38	3,83	0,38
Nustatyti, skirti ir atlikti pacientams diagnozuotų sveikatos sutrikimų (ligų) gydymą, formuoti paciento sveikatos atstatymo planą pagal šeimos gydytojo medicinos normos reikalavimus	3,79	0,41	3,86	0,35
Išrašyti vaistus pritaikant žinias apie jų skyrimo indikacijas, kontraindikacijas ir šalutinį poveikį, indikacijas, rodančias, kad būtina specialisto konsultacija ir stacionarinis gydymas	3,79	0,41	3,90	0,30
Suteikti būtinąją medicinos pagalbą pacientams (traumų, nelaimingų atsitikimų, apsinuodijimų atvejais, ūmiai susirgusiems pacientams, gimdyvėms ir kt.)	3,81	0,40	3,57	0,55

⁸ Vertinama skalėje nuo 1 iki 4 (1 – reiškia „visiškai nesvarbus“, 2 – „nesvarbus“, 3 – „svarbus“, 4 – „labai svarbus“).

Dalykiniai gebėjimai ir įgūdžiai ⁸	KMU		VU	
	Vidurkis	Standartinis nuokrypis	Vidurkis	Standartinis nuokrypis
Registruoti duomenis apie ligos istoriją (surinkti anamnezę), tyrimą, diagnozę, paskirtą gydymą, tyrimus, profilaktiką, gydymo, tyrimo, profilaktikos rezultatus, paciento būklę medicininiuose dokumentuose	3,69	0,47	3,69	0,47
Išrašyti visų rūšių receptus, laikinojo nedarbingumo pažymėjimus, nėštumo ir gimdymo atostogų pažymėjimus, mirties liudijimus, pildyti kitus pirminiame sveikatos priežiūros lygyje naudojamus medicininius dokumentus	3,74	0,48	3,79	0,42
Atlikti laikinojo nedarbingumo, neigalumo ir darbingumo lygio ekspertizę	3,59	0,53	3,31	0,75
Vykdyti sveikatos prevencines, profilaktikos ir sveikatos stiprinimo programas (profilaktiniai skiepai ir kt.)	3,53	0,57	3,33	0,53
Propaguoti, mokyti asmenis bei šeimas sveikos gyvensenos, sveikatos ugdymo, ligų profilaktikos priemonių, higienos įgūdžių, skatinti atsisakyti žalingų įpročių	3,34	0,64	3,45	0,55
Konsultuoti (ir telefonu) pacientus bei jų šeimos narius	3,29	0,59	3,62	0,58
Taikyti konsultavimo įgūdžius (konsultacijos technikos, modeliai, paciento bendradarbiavimo konsultacijos metu skatinimas, konfliktinės situacijos sprendimas, blogos naujienos pranešimas ir kt.), aiškiai ir apibendrintai suteikti informaciją pacientui	3,50	0,57	3,29	0,55
Įvertinti psichologinius ir socialinius pacientų poreikius, ryšius tarp žmogaus sveikatos būklės ir jo fizinės bei socialinės aplinkos	3,59	0,56	3,50	0,55
Bendradarbiauti su kitais specialistais (sveikatos priežiūros darbuotojais, kitais šeimos gydytojais, gydytojais - specialistais, darbuotojais, teikiančiais socialinę pagalbą ir kt.)	3,47	0,60	3,05	0,70
Bendradarbiauti su įvairiomis institucijomis (visuomenės sveikatos centru, policija, suteikiant atitinkamą informaciją)	3,29	0,70	3,45	0,50
Naudotis informacinėmis technologijomis medicinos kontekste (pvz., e-sveikata)	3,38	0,56	3,50	0,55
Taikyti mokslo disciplinų, susijusių su medicina (fizika, biochemija, bendroji ir bioorganinė chemija, bendroji ir žmogaus biologija, bendroji ir žmogaus genetika, biochemija, žmogaus anatomija, histologija, fiziologija, mikrobiologija, farmakologija, patologija, biostatistika ir kt.) žinias praktikoje	3,24	0,63	3,07	0,60
Laikytis gydytojo profesinės etikos principų, gerbti pacientų teises ir jų nepažeisti	3,59	0,70	3,71	0,46

Dalykiniai gebėjimai ir įgūdžiai ⁸	KMU		VU	
	Vidurkis	Standartinis nuokrypis	Vidurkis	Standartinis nuokrypis
Taikyti mokslinius bei įrodymais grįstos medicinos principus ir metodus kasdienėje šeimos gydytojo darbo praktikoje	3,48	0,60	3,52	0,51
Gebėti reflektuoti savo profesinę veiklą ir ją tobulinti (gebėjimas spręsti problemas, pripažinti savo ribas, gebėjimas vadovauti, priimti sprendimus ir kt.)	3,55	0,57	3,50	0,51
Tobulinti profesinę kvalifikaciją Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka	3,59	0,50	3,55	0,55
Laikytis šeimos gydytojo veiklą reglamentuojančių teisės aktų ir dokumentų, teisinių medicinos normų reikalavimų	3,64	0,48	3,57	0,59
Taikyti žinias apie sveikatos politiką, socialinį draudimą, sveikatos ir socialinės apsaugos organizavimą, pirminės sveikatos priežiūros vadybos pagrindus, šeimos sveikatos ir socialinės apsaugos pagrindus, moters ir vaiko sveikatos apsaugos teises ir socialines garantijas	3,33	0,78	3,31	0,64

23 lentelė. KMU ir VU absolventų dalykinių gebėjimų ir įgūdžių lygmens, kurį (darbuotojas) turėjo pradėjęs dirbti, vertinimo palyginimas (vidurkiai)

Dalykiniai gebėjimai ir įgūdžiai ⁹	KMU		VU	
	Vidurkis	Standartinis nuokrypis	Vidurkis	Standartinis nuokrypis
Atlikti paciento bendrąjį, specialųjį fizinį bei psichinį ištyrimą pagal šeimos gydytojo medicinos normoje numatytus reikalavimus	3,28	0,62	3,21	0,75
Parinkti, paskirti ir atlikti medicininius (diagnostinius) tyrimus ir diagnozuoti šeimos gydytojo medicinos normoje numatytas sveikatos problemas, ligas	3,29	0,62	3,29	0,60
Nustatyti, skirti ir atlikti pacientams diagnozuotų sveikatos sutrikimų (ligų) gydymą, formuoti paciento sveikatos atstatymo planą pagal šeimos gydytojo medicinos normos reikalavimus	3,21	0,67	3,19	0,55
Išrašyti vaistus pritaikant žinias apie jų skyrimo indikacijas, kontraindikacijas ir šalutinį poveikį, indikacijas, rodančias, kad būtina specialisto konsultacija ir stacionarinis gydymas	3,09	0,82	3,14	0,65
Suteikti būtinąją medicinos pagalbą pacientams (traumų, nelaimingų atsitikimų, apsinuodijimų atvejais, ūmiai susirgusiems pacientams, gimdyvėms ir kt.)	3,10	0,85	3,05	0,73
Registruoti duomenis apie ligos istoriją (surinkti anamnezę), tyrimą, diagnozę, paskirtą gydymą, tyrimus, profilaktiką, gydymo, tyrimo, profilaktikos rezultatus, paciento būklę	3,28	0,77	3,14	0,84

⁹ Vertinama skalėje nuo 1 iki 4 (1 – „neturėjo“, 2 – „silpnas“, 3 – „vidutinis“, 4 – „stiprus“).

Dalykiniai gebėjimai ir įgūdžiai ⁹	KMU		VU	
	Vidurkis	Standartinis nuokrypis	Vidurkis	Standartinis nuokrypis
medicininiuose dokumentuose				
Išrašyti visų rūšių receptus, laikinojo nedarbingumo pažymėjimus, nėštumo ir gimdymo atostogų pažymėjimus, mirties liudijimus, pildyti kitus pirminiame sveikatos priežiūros lygyje naudojamus medicininius dokumentus	3,14	0,87	3,07	0,71
Atlikti laikinojo nedarbingumo, neigalumo ir darbingumo lygio ekspertizę	2,93	0,86	2,86	0,84
Vykdyti sveikatos prevencines, profilaktikos ir sveikatos stiprinimo programas (profilaktiniai skiepai ir kt.)	3,03	0,90	2,95	0,70
Propaguoti, mokyti asmenis bei šeimas sveikos gyvensenos, sveikatos ugdymo, ligų profilaktikos priemonių, higienos įgūdžių, skatinti atsisakyti žalingų įpročių	3,22	0,70	3,12	0,71
Konsultuoti (ir telefonu) pacientus bei jų šeimos narius	3,02	0,89	2,88	0,83
Taikyti konsultavimo įgūdžius (konsultacijos technikos, modeliai, paciento bendradarbiavimo konsultacijos metu skatinimas, konfliktinės situacijos sprendimas, blogos naujienos pranešimas ir kt.), aiškiai ir apibendrintai suteikti informaciją pacientui	2,90	0,87	2,69	0,72
Įvertinti psichologinius ir socialinius pacientų poreikius, ryšius tarp žmogaus sveikatos būklės ir jo fizinės bei socialinės aplinkos	3,07	0,81	3,00	0,70
Bendradarbiauti su kitais specialistais (sveikatos priežiūros darbuotojais, kitais šeimos gydytojais, gydytojais - specialistais, darbuotojais, teikiančiais socialinę pagalbą ir kt.)	3,02	0,83	2,67	0,79
Bendradarbiauti su įvairiomis institucijomis (visuomenės sveikatos centru, policija, suteikiant atitinkamą informaciją)	2,83	0,98	2,95	0,70
Naudotis informacinėmis technologijomis medicinos kontekste (pvz., e-sveikata)	3,03	0,77	3,29	0,67
Taikyti mokslo disciplinų, susijusių su medicina (fizika, biochemija, bendroji ir bioorganinė chemija, bendroji ir žmogaus biologija, bendroji ir žmogaus genetika, biochemija, žmogaus anatomija, histologija, fiziologija, mikrobiologija, farmakologija, patologija, biostatistika ir kt.) žinias praktikoje	2,90	0,81	2,88	0,67
Laikytis gydytojo profesinės etikos principų, gerbti pacientų teises ir jų nepažeisti	3,40	0,65	3,36	0,58
Taikyti mokslinius bei įrodymais grįstos medicinos principus ir metodus kasdienėje šeimos gydytojo darbo praktikoje	3,05	0,74	3,12	0,59

Dalykiniai gebėjimai ir įgūdžiai ⁹	KMU		VU	
	Vidurkis	Standartinis nuokrypis	Vidurkis	Standartinis nuokrypis
Gebėti reflektuoti savo profesinę veiklą ir ją tobulinti (gebėjimas spręsti problemas, pripažinti savo ribas, gebėjimas vadovauti, priimti sprendimus ir kt.)	2,93	0,83	2,95	0,70
Tobulinti profesinę kvalifikaciją Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka	3,14	0,96	3,19	0,71
Laikytis šeimos gydytojo veiklą reglamentuojančių teisės aktų ir dokumentų, teisinių medicinos normų reikalavimų	3,09	0,98	3,19	0,67
Taikyti žinias apie sveikatos politiką, socialinį draudimą, sveikatos ir socialinės apsaugos organizavimą, pirminės sveikatos priežiūros vadybos pagrindus, šeimos sveikatos ir socialinės apsaugos pagrindus, moters ir vaiko sveikatos apsaugos teises ir socialines garantijas	2,78	1,01	2,71	0,81

24 lentelė. Viešame ir privačiame sektoriuose dirbančių darbuotojų dalykinių gebėjimų ir įgūdžių svarbos profesinei veiklai vertinimo palyginimas (vidurkiai)

Dalykiniai gebėjimai ir įgūdžiai ¹⁰	Viešas		Privatus	
	Vidurkis	Standartinis nuokrypis	Vidurkis	Standartinis nuokrypis
Atlikti paciento bendrąjį, specialųjį fizinį bei psichinį ištyrimą pagal šeimos gydytojo medicinos normoje numatytus reikalavimus	3,77	0,43	3,76	0,49
Parinkti, paskirti ir atlikti medicininius (diagnostinius) tyrimus ir diagnozuoti šeimos gydytojo medicinos normoje numatytas sveikatos problemas, ligas	3,82	0,39	3,84	0,37
Nustatyti, skirti ir atlikti pacientams diagnozuotų sveikatos sutrikimų (ligų) gydymą, formuoti paciento sveikatos atstatymo planą pagal šeimos gydytojo medicinos normos reikalavimus	3,77	0,43	3,92	0,28
Išrašyti vaistus pritaikant žinias apie jų skyrimo indikacijas, kontraindikacijas ir šalutinį poveikį, indikacijas, rodančias, kad būtina specialisto konsultacija ir stacionarinis gydymas	3,78	0,42	3,92	0,28
Suteikti būtinąją medicinos pagalbą pacientams (traumų, nelaimingų atsitikimų, apsinuodijimų atvejais, ūmiai susirgusiems pacientams, gimdyvėms ir kt.)	3,68	0,47	3,76	0,49
Registruoti duomenis apie ligos istoriją (surinkti anamnezę), tyrimą, diagnozę, paskirtą gydymą, tyrimus, profilaktiką, gydymo, tyrimo, profilaktikos rezultatus, paciento būklę medicininiuose dokumentuose	3,67	0,48	3,70	0,46
Išrašyti visų rūšių receptus, laikinojo nedarbingumo pažymėjimus, nėštumo ir	3,72	0,49	3,81	0,40

¹⁰ Vertinama skalėje nuo 1 iki 4 (1 – reiškia „visiškai nesvarbus“, 2 – „nesvarbus“, 3 – „svarbus“, 4 – „labai svarbus“).

Dalykiniai gebėjimai ir įgūdžiai ¹⁰	Viešas		Privatus	
	Vidurkis	Standartinis nuokrypis	Vidurkis	Standartinis nuokrypis
gimdymo atostogų pažymėjimus, mirties liudijimus, pildyti kitus pirminiame sveikatos priežiūros lygyje naudojamus medicininius dokumentus				
Atlikti laikinojo nedarbingumo, neįgalumo ir darbingumo lygio ekspertizę	3,40	0,64	3,57	0,65
Vykdyti sveikatos prevencines, profilaktikos ir sveikatos stiprinimo programas (profilaktiniai skiepai ir kt.)	3,40	0,53	3,49	0,61
Propaguoti, mokyti asmenis bei šeimas sveikos gyvensenos, sveikatos ugdymo, ligų profilaktikos priemonių, higienos įgūdžių, skatinti atsisakyti žalingų įpročių	3,33	0,63	3,43	0,55
Konsultuoti (ir telefonu) pacientus bei jų šeimos narius	3,43	0,56	3,46	0,65
Taikyti konsultavimo įgūdžius (konsultacijos technikos, modeliai, paciento bendradarbiavimo konsultacijos metu skatinimas, konfliktinės situacijos sprendimas, blogos naujienos pranešimas ir kt.), aiškiai ir apibendrintai suteikti informaciją pacientui	3,38	0,56	3,46	0,61
Įvertinti psichologinius ir socialinius pacientų poreikius, ryšius tarp žmogaus sveikatos būklės ir jo fizinės bei socialinės aplinkos	3,53	0,54	3,57	0,60
Bendradarbiauti su kitais specialistais (sveikatos priežiūros darbuotojais, kitais šeimos gydytojais, gydytojais - specialistais, darbuotojais, teikiančiais socialinę pagalbą ir kt.)	3,30	0,59	3,27	0,77
Bendradarbiauti su įvairiomis institucijomis (visuomenės sveikatos centru, policija, suteikiant atitinkamą informaciją)	3,35	0,66	3,35	0,59
Naudotis informacinėmis technologijomis medicinos kontekste (pvz., e-sveikata)	3,35	0,55	3,54	0,56
Taikyti mokslo disciplinų, susijusių su medicina (fizika, biochemija, bendroji ir bioorganinė chemija, bendroji ir žmogaus biologija, bendroji ir žmogaus genetika, biochemija, žmogaus anatomija, histologija, fiziologija, mikrobiologija, farmakologija, patologija, biostatistika ir kt.) žinias praktikoje	3,17	0,59	3,22	0,67
Laikytis gydytojo profesinės etikos principų, gerbti pacientų teises ir jų nepažeisti	3,65	0,52	3,62	0,76
Taikyti mokslinius bei įrodymais grįstos medicinos principus ir metodus kasdienėje šeimos gydytojo darbo praktikoje	3,45	0,57	3,57	0,55
Gebėti reflektuoti savo profesinę veiklą ir ją tobulinti (gebėjimas spręsti problemas, pripažinti savo ribas, gebėjimas vadovauti, priimti sprendimus ir kt.)	3,55	0,53	3,49	0,56
Tobulinti profesinę kvalifikaciją Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka	3,57	0,50	3,54	0,56

Dalykiniai gebėjimai ir įgūdžiai ¹⁰	Viešas		Privatus	
	Vidurkis	Standartinis nuokrypis	Vidurkis	Standartinis nuokrypis
Laikytis šeimos gydytojo veiklą reglamentuojančių teisės aktų ir dokumentų, teisinių medicinos normų reikalavimų	3,57	0,56	3,68	0,47
Taikyti žinias apie sveikatos politiką, socialinį draudimą, sveikatos ir socialinės apsaugos organizavimą, pirminės sveikatos priežiūros vadybos pagrindus, šeimos sveikatos ir socialinės apsaugos pagrindus, moters ir vaiko sveikatos apsaugos teises ir socialines garantijas	3,30	0,65	3,35	0,86

25 lentelė. Viešame ir privačiame sektoriuose dirbančių darbuotojų dalykinių gebėjimų ir įgūdžių lygmens, kurį (darbuotojas) turėjo pradėjęs dirbti, vertinimo palyginimas (vidurkiai)

Dalykiniai gebėjimai ir įgūdžiai ¹¹	Viešas		Privatus	
	Vidurkis	Standartinis nuokrypis	Vidurkis	Standartinis nuokrypis
Atlikti paciento bendrąjį, specialųjį fizinį bei psichinį ištyrimą pagal šeimos gydytojo medicinos normoje numatytus reikalavimus	3,22	0,67	3,30	0,70
Parinkti, paskirti ir atlikti medicininius (diagnostinius) tyrimus ir diagnozuoti šeimos gydytojo medicinos normoje numatytas sveikatos problemas, ligas	3,30	0,65	3,27	0,56
Nustatyti, skirti ir atlikti pacientams diagnozuotų sveikatos sutrikimų (ligų) gydymą, formuoti paciento sveikatos atstatymo planą pagal šeimos gydytojo medicinos normos reikalavimus	3,15	0,63	3,30	0,62
Išrašyti vaistus pritaikant žinias apie jų skyrimo indikacijas, kontraindikacijas ir šalutinį poveikį, indikacijas, rodančias, kad būtina specialisto konsultacija ir stacionarinis gydymas	3,02	0,77	3,22	0,71
Suteikti būtinąją medicinos pagalbą pacientams (traumų, nelaimingų atsitikimų, apsinuodijimų atvejais, ūmiai susirgusiems pacientams, gimdyvėms ir kt.)	2,97	0,80	3,22	0,79
Registruoti duomenis apie ligos istoriją (surinkti anamnezę), tyrimą, diagnozę, paskirtą gydymą, tyrimus, profilaktiką, gydymo, tyrimo, profilaktikos rezultatus, paciento būklę medicininiuose dokumentuose	3,08	0,93	3,41	0,50
Išrašyti visų rūšių receptus, laikinojo nedarbingumo pažymėjimus, nėštumo ir gimdymo atostogų pažymėjimus, mirties liudijimus, pildyti kitus pirminiame sveikatos priežiūros lygyje naudojamus medicininius dokumentus	2,98	0,87	3,27	0,65
Atlikti laikinojo nedarbingumo, neįgalumo ir darbingumo lygio ekspertizę	2,78	0,88	3,03	0,76

¹¹ Vertinama skalėje nuo 1 iki 4 (1 – „neturėjo“, 2 – „silpnas“, 3 – „vidutinis“, 4 – „stiprus“).

Dalykiniai gebėjimai ir įgūdžiai ¹¹	Viešas		Privatus	
	Vidurkis	Standartinis nuokrypis	Vidurkis	Standartinis nuokrypis
Vykdyti sveikatos prevencines, profilaktikos ir sveikatos stiprinimo programas (profilaktiniai skiepai ir kt.)	2,98	0,83	2,97	0,80
Propaguoti, mokyti asmenis bei šeimas sveikos gyvensenos, sveikatos ugdymo, ligų profilaktikos priemonių, higienos įgūdžių, skatinti atsisakyti žalingų įpročių	3,22	0,76	3,08	0,60
Konsultuoti (ir telefonu) pacientus bei jų šeimos narius	3,00	0,88	2,89	0,84
Taikyti konsultavimo įgūdžius (konsultacijos technikos, modeliai, paciento bendradarbiavimo konsultacijos metu skatinimas, konfliktinės situacijos sprendimas, blogos naujienos pranešimas ir kt.), aiškiai ir apibendrintai suteikti informaciją pacientui	2,78	0,83	2,84	0,83
Įvertinti psichologinius ir socialinius pacientų poreikius, ryšius tarp žmogaus sveikatos būklės ir jo fizinės bei socialinės aplinkos	3,02	0,77	3,05	0,78
Bendradarbiauti su kitais specialistais (sveikatos priežiūros darbuotojais, kitais šeimos gydytojais, gydytojais - specialistais, darbuotojais, teikiančiais socialinę pagalbą ir kt.)	2,97	0,80	2,73	0,87
Bendradarbiauti su įvairiomis institucijomis (visuomenės sveikatos centru, policija, suteikiant atitinkamą informaciją)	2,82	0,85	2,97	0,90
Naudotis informacinėmis technologijomis medicinos kontekste (pvz., e-sveikata)	3,10	0,75	3,22	0,71
Taikyti mokslo disciplinų, susijusių su medicina (fizika, biochemija, bendroji ir bioorganinė chemija, bendroji ir žmogaus biologija, bendroji ir žmogaus genetika, biochemija, žmogaus anatomija, histologija, fiziologija, mikrobiologija, farmakologija, patologija, biostatistika ir kt.) žinias praktikoje	2,88	0,74	2,92	0,72
Laikytis gydytojo profesinės etikos principų, gerbti pacientų teises ir jų nepažeisti	3,40	0,59	3,35	0,68
Taikyti mokslinius bei įrodymais grįstos medicinos principus ir metodus kasdienėje šeimos gydytojo darbo praktikoje	2,98	0,68	3,22	0,67
Gebėti reflektuoti savo profesinę veiklą ir ją tobulinti (gebėjimas spręsti problemas, pripažinti savo ribas, gebėjimas vadovauti, priimti sprendimus ir kt.)	2,97	0,74	2,86	0,86
Tobulinti profesinę kvalifikaciją Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka	3,12	0,94	3,24	0,72
Laikytis šeimos gydytojo veiklą reglamentuojančių teisės aktų ir dokumentų, teisinių medicinos normų reikalavimų	3,15	0,92	3,11	0,81
Taikyti žinias apie sveikatos politiką, socialinį draudimą, sveikatos ir socialinės apsaugos organizavimą, pirminės sveikatos priežiūros	2,75	0,91	2,70	0,97

Dalykiniai gebėjimai ir įgūdžiai ¹¹	Viešas		Privatus	
	Vidurkis	Standartinis nuokrypis	Vidurkis	Standartinis nuokrypis
vadybos pagrindus, šeimos sveikatos ir socialinės apsaugos pagrindus, moters ir vaiko sveikatos apsaugos teisinės ir socialinės garantijas				

3.6. BENDRŲJŲ GEBĖJIMŲ IR ĮGŪDŽIŲ, KURIE REIKALINGI PROFESINEI VEIKLAI, VERTINIMAS

26 lentelė. Bendrųjų gebėjimų ir įgūdžių svarbos profesinei veiklai vertinimas (proc.)

Bendrieji gebėjimai ir įgūdžiai	Gebėjimo svarba darbuotojo profesinei veiklai įmonėje/įstaigoje				
	Visiškai nesvarbus	Nesvarbus	Svarbus	Labai svarbus	N/N
Gebėjimas abstrakčiai mąstyti, analizuoti ir sisteminti informaciją	-	-	34,0	66,0	-
Gebėjimas žinias pritaikyti praktikoje	-	-	38,0	62,0	-
Gebėjimas organizuoti ir planuoti	-	1,0	21,0	78,0	-
Dalykinės srities žinios ir savo profesijos supratimas	-	1,0	36,0	63,0	-
Gebėjimas bendrauti žodžiu ir raštu gimtąja kalba	-	-	33,0	67,0	-
Gebėjimas bendrauti užsienio kalba	1,0	7,0	42,0	50,0	-
Informacinių ir komunikacijos technologijų naudojimo įgūdžiai	-	9,0	59,0	32,0	-
Gebėjimas atlikti mokslinius tyrimus	1,0	9,0	53,0	37,0	-
Gebėjimas mokytis	3,0	23,0	46,0	28,0	-
Gebėjimas ieškoti informacijos iš įvairių šaltinių, ją apdoroti ir analizuoti	-	2,0	40,0	58,0	-
Kritinio ir savikritinio mąstymo gebėjimas	1,0	2,0	59,0	38,0	-
Gebėjimas prisitaikyti prie naujų situacijų	-	2,0	54,0	44,0	-
Gebėjimas kurti naujas idėjas (kūrybiškumas)	-	7,0	47,0	46,0	-
Gebėjimas spręsti problemas	-	-	39,0	61,0	-
Gebėjimas priimti sprendimus	-	-	40,0	60,0	-
Gebėjimas dirbti grupėje	-	1,0	37,0	62,0	-
Tarpasmeniniai ir bendravimo įgūdžiai	-	1,0	52,0	47,0	-
Gebėjimas motyvuoti žmonės siekti bendrų tikslų	-	4,0	56,0	39,0	1,0
Gebėjimas bendrauti su žmonėmis, kurie nėra darbuotojo profesinės srities ekspertai	-	6,0	50,0	43,0	1,0
Gebėjimas atsižvelgti į įvairovę ir daugiakultūriškumą	3,0	16,0	60,0	20,0	1,0
Gebėjimas dirbti tarptautinėje aplinkoje	5,0	19,0	50,0	25,0	1,0
Gebėjimas dirbti savarankiškai	-	12,0	41,0	46,0	1,0
Gebėjimas rengti ir valdyti projektus	2,0	21,0	41,0	35,0	1,0
Dėmesys saugumui	-	10,0	56,0	33,0	1,0
Iniciatyvumas ir verslumas	-	10,0	48,0	41,0	1,0
Gebėjimas veikti etiškai (etiniai)	-	2,0	47,0	50,0	1,0

Bendrieji gebėjimai ir įgūdžiai	Gebėjimo svarba darbuotojo profesinei veiklai įmonėje/įstaigoje				
	Visiškai nesvarbus	Nesvarbus	Svarbus	Labai svarbus	N/N
įsipareigojimai)					
Gebėjimas įvertinti ir palaikyti darbo kokybę (dėmesys kokybei)	-	1,0	44,0	54,0	1,0
Atkaklumas ir ryžtingumas vykdant pavestas užduotis ir prisiimtus įsipareigojimus	1,0	7,0	47,0	44,0	1,0
Įsipareigojimas saugoti aplinką	-	14,0	49,0	36,0	1,0
Socialinis atsakingumas ir pilietiškumas	-	4,0	55,0	40,0	1,0
Lygių galimybių ir tolerancijos principo laikymasis	4,0	14,0	51,0	30,0	1,0

27 lentelė. Bendrųjų gebėjimų ir įgūdžių lygmens, kurį darbuotojas turėjo pradėjęs dirbti, vertinimas (proc.)

Bendrieji gebėjimai ir įgūdžiai	Gebėjimo lygmuo, kurį darbuotojas turėjo pradėjęs dirbti įmonėje/įstaigoje				
	Neturėjo	Silpnas	Vidutinis	Stiprus	N/N
Gebėjimas abstrakčiai mąstyti, analizuoti ir sisteminti informaciją	-	5,0	53,0	41,0	1,0
Gebėjimas žinias pritaikyti praktikoje	2,0	11,0	49,0	38,0	-
Gebėjimas organizuoti ir planuoti	-	14,0	55,0	31,0	-
Dalykinės srities žinios ir savo profesijos supratimas	-	11,0	51,0	38,0	-
Gebėjimas bendrauti žodžiu ir raštu gimtąja kalba	-	3,0	26,0	71,0	-
Gebėjimas bendrauti užsienio kalba	-	11,0	61,0	28,0	-
Informacinių ir komunikacijos technologijų naudojimo įgūdžiai	1,0	14,0	52,0	33,0	-
Gebėjimas atlikti mokslinius tyrimus	7,0	28,0	43,0	22,0	-
Gebėjimas mokytis	8,0	6,0	44,0	42,0	-
Gebėjimas ieškoti informacijos iš įvairių šaltinių, ją apdoroti ir analizuoti	-	1,0	49,0	50,0	-
Kritinio ir savikritinio mąstymo gebėjimas	-	9,0	52,0	39,0	-
Gebėjimas prisitaikyti prie naujų situacijų	-	19,0	51,0	29,0	1,0
Gebėjimas kurti naujas idėjas (kūrybiškumas)	-	16,0	64,0	20,0	-
Gebėjimas spręsti problemas	-	13,0	57,0	30,0	-
Gebėjimas priimti sprendimus	-	13,0	50,0	37,0	-
Gebėjimas dirbti grupėje	1,0	6,0	46,0	47,0	-
Tarpasmeniniai ir bendravimo įgūdžiai	-	13,0	56,0	31,0	-
Gebėjimas motyvuoti žmonės siekti bendrų tikslų	-	17,0	59,0	23,0	1,0
Gebėjimas bendrauti su žmonėmis, kurie nėra darbuotojo profesinės srities ekspertai	-	15,0	53,0	31,0	1,0
Gebėjimas atsižvelgti į įvairovę ir daugiakultūriškumą	2,0	21,0	53,0	23,0	1,0
Gebėjimas dirbti tarptautinėje aplinkoje	11,0	12,0	34,0	42,0	1,0
Gebėjimas dirbti savarankiškai	-	9,0	45,0	45,0	1,0
Gebėjimas rengti ir valdyti projektus	15,0	22,0	45,0	17,0	1,0
Dėmesys saugumui	2,0	18,0	50,0	29,0	1,0

Bendrieji gebėjimai ir įgūdžiai	Gebėjimo lygmuo, kurį darbuotojas turėjo pradėjęs dirbti įmonėje/įstaigoje				
	Neturėjo	Silpnas	Vidutinis	Stiprus	N/N
Iniciatyvumas ir verslumas	8,0	24,0	50,0	17,0	1,0
Gebėjimas veikti etiškai (etiniai įsipareigojimai)	3,0	7,0	50,0	39,0	1,0
Gebėjimas įvertinti ir palaikyti darbo kokybę (dėmesys kokybei)	3,0	8,0	56,0	32,0	1,0
Atkaklumas ir ryžtingumas vykdant pavestas užduotis ir prisiimtus įsipareigojimus	-	12,0	49,0	38,0	1,0
Įsipareigojimas saugoti aplinką	5,0	17,0	53,0	24,0	1,0
Socialinis atsakingumas ir pilietiškumas	3,0	10,0	55,0	31,0	1,0
Lygių galimybių ir tolerancijos principo laikymasis	3,0	4,0	58,0	34,0	1,0

Kiti respondentų įvardinti bendrieji gebėjimai ir įgūdžiai, kurie gali būti reikalingi profesinei veiklai:

- atrinkti darbo prioritetus;
- gebėjimas dirbti komandoje ir organizuoti/motyvuoti šalia dirbantį personalą tinkamai dirbti komandoje, supratimas apie finansinių paslaugų vertę ir ekonomišką požiūrį į sveikatos priežiūros paslaugas;
- komunikabilumas, paciento artimųjų, gyvenamosios aplinkos žinojimas;
- mokėjimas bendrauti su vaikais ir jų artimaisiais. Mokėjimas reguliuoti ligonių srautus.

28 lentelė. Bendrųjų gebėjimų ir įgūdžių svarbos profesinei veiklai ir lygmens, kurį darbuotojas turėjo pradėjęs dirbti, vertinimas (vidurkiai)

Bendrieji gebėjimai ir įgūdžiai ¹²	Gebėjimo svarba darbuotojo profesinei veiklai įmonėje/įstaigoje ¹³		Gebėjimo lygmuo, kurį darbuotojas turėjo pradėjęs dirbti įmonėje/įstaigoje ¹⁴	
	Vidurkis	Standartinis nuokrypis	Vidurkis	Standartinis nuokrypis
Gebėjimas organizuoti ir planuoti	3,77	0,45	3,17	0,65
Gebėjimas bendrauti žodžiu ir raštu gimtąja kalba	3,67	0,47	3,68	0,53
Gebėjimas abstrakčiai mąstyti, analizuoti ir sisteminti informaciją	3,66	0,48	3,33	0,67
Gebėjimas žinias pritaikyti praktikoje	3,62	0,49	3,23	0,72
Dalykinės srities žinios ir savo profesijos supratimas	3,62	0,51	3,27	0,65
Gebėjimas spręsti problemas	3,61	0,49	3,17	0,64
Gebėjimas dirbti grupėje	3,61	0,51	3,39	0,65
Gebėjimas priimti sprendimus	3,6	0,49	3,24	0,67
Gebėjimas ieškoti informacijos iš įvairių šaltinių, ją apdoroti ir analizuoti	3,56	0,54	3,49	0,52
Gebėjimas įvertinti ir palaikyti darbo kokybę (dėmesys kokybei)	3,5	0,63	3,15	0,77

¹² Lentelėje gebėjimai išranguoti pagal svarbos vertinimą.

¹³ Vertinama skalėje nuo 1 iki 4 (1 – reiškia „visiškai nesvarbus“, 2 – „nesvarbus“, 3 – „svarbus“, 4 – „labai svarbus“).

¹⁴ Vertinama skalėje nuo 1 iki 4 (1 – „neturėjo“, 2 – „silpnas“, 3 – „vidutinis“, 4 – „stiprus“).

Bendrieji gebėjimai ir įgūdžiai ¹²	Gebėjimo svarba darbuotojo profesinei veiklai įmonėje/įstaigoje ¹³		Gebėjimo lygmuo, kurį darbuotojas turėjo pradėjęs dirbti įmonėje/įstaigoje ¹⁴	
	Vidurkis	Standartinis nuokrypis	Vidurkis	Standartinis nuokrypis
Tarpasmeniniai ir bendravimo įgūdžiai	3,46	0,52	3,18	0,64
Gebėjimas veikti etiškai (etiniai įsipareigojimai)	3,45	0,64	3,23	0,79
Gebėjimas prisitaikyti prie naujų situacijų	3,42	0,54	3,07	0,76
Gebėjimas bendrauti užsienio kalba	3,41	0,67	3,17	0,6
Gebėjimas kurti naujas idėjas (kūrybiškumas)	3,39	0,62	3,04	0,6
Kritinio ir savikritinio mąstymo gebėjimas	3,34	0,57	3,3	0,63
Gebėjimas bendrauti su žmonėmis, kurie nėra darbuotojo profesinės srities ekspertai	3,34	0,68	3,13	0,73
Socialinis atsakingumas ir pilietiškumas	3,33	0,65	3,12	0,78
Gebėjimas motyvuoti žmonės siekti bendrų tikslų	3,32	0,65	3,03	0,7
Atkaklumas ir ryžtingumas vykdant pavestas užduotis ir prisiimtus įsipareigojimus	3,32	0,74	3,23	0,74
Gebėjimas dirbti savarankiškai	3,31	0,76	3,33	0,73
Iniciatyvumas ir verslumas	3,28	0,73	2,74	0,87
Gebėjimas atlikti mokslinius tyrimus	3,26	0,66	2,8	0,86
Informacinių ir komunikacijos technologijų naudojimo įgūdžiai	3,23	0,6	3,17	0,7
Dėmesys saugumui	3,2	0,67	3,04	0,8
Įsipareigojimas saugoti aplinką	3,19	0,75	2,94	0,84
Gebėjimas rengti ir valdyti projektus	3,07	0,86	2,62	0,97
Lygių galimybių ir tolerancijos principo laikymasis	3,05	0,83	3,21	0,74
Gebėjimas mokytis	2,99	0,8	3,2	0,88
Gebėjimas atsižvelgti į įvairovę ir daugiakultūriškumą	2,95	0,76	2,95	0,78
Gebėjimas dirbti tarptautinėje aplinkoje	2,93	0,86	3,05	1,04

29 lentelė. Darbdavių ir darbo vietos ekspertų bendrųjų gebėjimų ir įgūdžių svarbos profesinei veiklai vertinimo palyginimas (vidurkiai)

Bendrieji gebėjimai ir įgūdžiai ¹⁵	Darbdaviai		Darbo vietos ekspertai	
	Vidurkis	Standartinis nuokrypis	Vidurkis	Standartinis nuokrypis
Gebėjimas abstrakčiai mąstyti, analizuoti ir sisteminti informaciją	3,62	0,49	3,70	0,46
Gebėjimas žinias pritaikyti praktikoje	3,58	0,50	3,66	0,48
Gebėjimas organizuoti ir planuoti	3,78	0,42	3,76	0,48
Dalykinės srities žinios ir savo profesijos supratimas	3,70	0,46	3,54	0,54
Gebėjimas bendrauti žodžiu ir raštu gimtąja kalba	3,74	0,44	3,60	0,49
Gebėjimas bendrauti užsienio kalba	3,20	0,73	3,62	0,53

¹⁵ Vertinama skalėje nuo 1 iki 4 (1 – reiškia „visiškai nesvarbus“, 2 – „nesvarbus“, 3 – „svarbus“, 4 – „labai svarbus“).

Bendrieji gebėjimai ir įgūdžiai ¹⁵	Darbdaviai		Darbo vietos ekspertai	
	Vidurkis	Standartinis nuokrypis	Vidurkis	Standartinis nuokrypis
Informacinių ir komunikacijos technologijų naudojimo įgūdžiai	3,14	0,61	3,32	0,59
Gebėjimas atlikti mokslinius tyrimus	3,14	0,67	3,38	0,64
Gebėjimas mokytis	2,94	0,89	3,04	0,70
Gebėjimas ieškoti informacijos iš įvairių šaltinių, ją apdoroti ir analizuoti	3,40	0,57	3,72	0,45
Kritinio ir savikritinio mąstymo gebėjimas	3,48	0,54	3,20	0,57
Gebėjimas prisitaikyti prie naujų situacijų	3,56	0,50	3,28	0,54
Gebėjimas kurti naujas idėjas (kūrybiškumas)	3,28	0,64	3,50	0,58
Gebėjimas spręsti problemas	3,58	0,50	3,64	0,48
Gebėjimas priimti sprendimus	3,58	0,50	3,62	0,49
Gebėjimas dirbti grupėje	3,54	0,50	3,68	0,51
Tarpasmeniniai ir bendravimo įgūdžiai	3,46	0,50	3,46	0,54
Gebėjimas motyvuoti žmonės siekti bendrų tikslų	3,30	0,68	3,34	0,63
Gebėjimas bendrauti su žmonėmis, kurie nėra darbuotojo profesinės srities ekspertai	3,28	0,73	3,40	0,64
Gebėjimas atsižvelgti į įvairovę ir daugiakultūriškumą	2,80	0,86	3,10	0,61
Gebėjimas dirbti tarptautinėje aplinkoje	2,60	0,93	3,26	0,63
Gebėjimas dirbti savarankiškai	3,64	0,69	2,98	0,68
Gebėjimas rengti ir valdyti projektus	2,86	0,88	3,28	0,78
Dėmesys saugumui	3,24	0,74	3,16	0,65
Iniciatyvumas ir verslumas	3,02	0,77	3,54	0,58
Gebėjimas veikti etiškai (etiniai įsipareigojimai)	3,38	0,75	3,52	0,50
Gebėjimas įvertinti ir palaikyti darbo kokybę (dėmesys kokybei)	3,54	0,73	3,46	0,50
Atkaklumas ir ryžtingumas vykdant pavestas užduotis ir prisiimtus įsipareigojimus	3,48	0,71	3,16	0,74
Įsipareigojimas saugoti aplinką	3,18	0,82	3,20	0,67
Socialinis atsakingumas ir pilietiškumas	3,32	0,74	3,34	0,56
Lygių galimybių ir tolerancijos principo laikymasis	3,36	0,78	2,74	0,78

30 lentelė. Darbdavių ir darbo vietos ekspertų bendrųjų gebėjimų ir įgūdžių lygmens, kuri darbuotojas turėjo pradėjęs dirbti, vertinimo palyginimas (vidurkiai)

Bendrieji gebėjimai ir įgūdžiai ¹⁶	Darbdaviai		Darbo vietos ekspertai	
	Vidurkis	Standartinis nuokrypis	Vidurkis	Standartinis nuokrypis
Gebėjimas abstrakčiai mąstyti, analizuoti ir sisteminti informaciją	3,40	0,73	3,26	0,60
Gebėjimas žinias pritaikyti praktikoje	3,40	0,61	3,06	0,79
Gebėjimas organizuoti ir planuoti	3,46	0,54	2,88	0,63
Dalykinės srities žinios ir savo profesijos supratimas	3,44	0,64	3,10	0,61
Gebėjimas bendrauti žodžiu ir raštu gimtąja	3,68	0,59	3,68	0,47

¹⁶ Vertinama skalėje nuo 1 iki 4 (1 – „neturėjo“, 2 – „silpnas“, 3 – „vidutinis“, 4 – „stiprus“).

Bendrieji gebėjimai ir įgūdžiai ¹⁶	Darbdaviai		Darbo vietos ekspertai	
	Vidurkis	Standartinis nuokrypis	Vidurkis	Standartinis nuokrypis
kalba				
Gebėjimas bendrauti užsienio kalba	3,44	0,61	2,90	0,46
Informacinių ir komunikacijos technologijų naudojimo įgūdžiai	3,24	0,77	3,10	0,61
Gebėjimas atlikti mokslinius tyrimus	3,06	0,89	2,54	0,76
Gebėjimas mokytis	2,86	1,03	3,54	0,50
Gebėjimas ieškoti informacijos iš įvairių šaltinių, ją apdoroti ir analizuoti	3,50	0,54	3,48	0,50
Kritinio ir savikritinio mąstymo gebėjimas	3,24	0,66	3,36	0,60
Gebėjimas prisitaikyti prie naujų situacijų	3,28	0,76	2,86	0,70
Gebėjimas kurti naujas idėjas (kūrybiškumas)	3,08	0,70	3,00	0,49
Gebėjimas spręsti problemas	3,36	0,63	2,98	0,59
Gebėjimas priimti sprendimus	3,40	0,61	3,08	0,70
Gebėjimas dirbti grupėje	3,48	0,54	3,30	0,74
Tarpasmeniniai ir bendravimo įgūdžiai	3,36	0,56	3,00	0,67
Gebėjimas motyvuoti žmonės siekti bendrų tikslų	3,06	0,79	3,00	0,61
Gebėjimas bendrauti su žmonėmis, kurie nėra darbuotojo profesinės srities ekspertai	3,14	0,83	3,12	0,63
Gebėjimas atsižvelgti į įvairovę ir daugiakultūriškumą	2,94	0,79	2,96	0,78
Gebėjimas dirbti tarptautinėje aplinkoje	2,74	1,07	3,36	0,92
Gebėjimas dirbti savarankiškai	3,42	0,78	3,24	0,66
Gebėjimas rengti ir valdyti projektus	2,92	0,99	2,32	0,87
Dėmesys saugumui	3,22	0,84	2,86	0,73
Iniciatyvumas ir verslumas	2,86	0,88	2,62	0,85
Gebėjimas veikti etiškai (etiniai įsipareigojimai)	3,40	0,76	3,06	0,79
Gebėjimas įvertinti ir palaikyti darbo kokybę (dėmesys kokybei)	3,36	0,78	2,94	0,71
Atkaklumas ir ryžtingumas vykdant pavestas užduotis ir prisiimtus įsipareigojimus	3,26	0,85	3,20	0,61
Įsipareigojimas saugoti aplinką	3,12	0,77	2,76	0,87
Socialinis atsakingumas ir pilietiškumas	3,32	0,71	2,92	0,80
Lygių galimybių ir tolerancijos principo laikymasis	3,32	0,71	3,10	0,76

31 lentelė. KMU ir VU absolventų bendrųjų gebėjimų ir įgūdžių svarbos profesinei veiklai vertinimo palyginimas (vidurkia)

Bendrieji gebėjimai ir įgūdžiai ¹⁷	KMU		VU	
	Vidurkis	Standartinis nuokrypis	Vidurkis	Standartinis nuokrypis
Gebėjimas abstrakčiai mąstyti, analizuoti ir sisteminti informaciją	3,66	0,48	3,67	0,48
Gebėjimas žinias pritaikyti praktikoje	3,67	0,47	3,55	0,50
Gebėjimas organizuoti ir planuoti	3,78	0,46	3,76	0,43
Dalykinės srities žinios ir savo profesijos	3,62	0,49	3,62	0,54

¹⁷ Vertinama skalėje nuo 1 iki 4 (1 – reiškia „visiškai nesvarbus“, 2 – „nesvarbus“, 3 – „svarbus“, 4 – „labai svarbus“)

Bendrieji gebėjimai ir įgūdžiai ¹⁷	KMU		VU	
	Vidurkis	Standartinis nuokrypis	Vidurkis	Standartinis nuokrypis
supratimas				
Gebėjimas bendrauti žodžiu ir raštu gimtąja kalba	3,71	0,46	3,62	0,49
Gebėjimas bendrauti užsienio kalba	3,26	0,71	3,62	0,54
Informacinių ir komunikacijos technologijų naudojimo įgūdžiai	3,21	0,61	3,26	0,59
Gebėjimas atlikti mokslinius tyrimus	3,21	0,69	3,33	0,61
Gebėjimas mokytis	3,12	0,82	2,81	0,74
Gebėjimas ieškoti informacijos iš įvairių šaltinių, ją apdoroti ir analizuoti	3,53	0,50	3,60	0,59
Kritinio ir savikritinio mąstymo gebėjimas	3,43	0,53	3,21	0,61
Gebėjimas prisitaikyti prie naujų situacijų	3,50	0,50	3,31	0,56
Gebėjimas kurti naujas idėjas (kūrybiškumas)	3,36	0,61	3,43	0,63
Gebėjimas spręsti problemas	3,50	0,50	3,76	0,43
Gebėjimas priimti sprendimus	3,55	0,50	3,67	0,48
Gebėjimas dirbti grupėje	3,55	0,54	3,69	0,47
Tarpasmeniniai ir bendravimo įgūdžiai	3,47	0,54	3,45	0,50
Gebėjimas motyvuoti žmonės siekti bendrų tikslų	3,41	0,56	3,19	0,74
Gebėjimas bendrauti su žmonėmis, kurie nėra darbuotojo profesinės srities ekspertai	3,47	0,57	3,17	0,79
Gebėjimas atsižvelgti į įvairovę ir daugiakultūriškumą	2,95	0,69	2,95	0,85
Gebėjimas dirbti tarptautinėje aplinkoje	2,93	0,81	2,93	0,92
Gebėjimas dirbti savarankiškai	3,55	0,57	2,98	0,87
Gebėjimas rengti ir valdyti projektus	3,05	0,83	3,10	0,91
Dėmesys saugumui	3,36	0,55	2,98	0,81
Iniciatyvumas ir verslumas	3,21	0,61	3,38	0,85
Gebėjimas veikti etiškai (etiniai įsipareigojimai)	3,47	0,54	3,43	0,77
Gebėjimas įvertinti ir palaikyti darbo kokybę (dėmesys kokybei)	3,59	0,50	3,38	0,76
Atkaklumas ir ryžtingumas vykdant pavestas užduotis ir prisiimtus įsipareigojimus	3,52	0,50	3,05	0,91
Įsipareigojimas saugoti aplinką	3,26	0,74	3,10	0,76
Socialinis atsakingumas ir pilietiškumas	3,41	0,53	3,21	0,78
Lygių galimybių ir tolerancijos principo laikymasis	3,26	0,69	2,76	0,93

32 lentelė. KMU ir VU absolventų bendrųjų gebėjimų ir įgūdžių lygmens, kurį (darbuotojas) turėjo pradėjęs dirbti, vertinimo palyginimas (vidurkiai)

Bendrieji gebėjimai ir įgūdžiai ¹⁸	KMU		VU	
	Vidurkis	Standartinis nuokrypis	Vidurkis	Standartinis nuokrypis
Gebėjimas abstrakčiai mąstyti, analizuoti ir sisteminti informaciją	3,16	0,70	3,57	0,55
Gebėjimas žinias pritaikyti praktikoje	3,21	0,79	3,26	0,63

¹⁸ Vertinama skalėje nuo 1 iki 4 (1 – „neturėjo“, 2 – „silpnas“, 3 – „vidutinis“, 4 – „stiprus“).

Bendrieji gebėjimai ir įgūdžiai ¹⁸	KMU		VU	
	Vidurkis	Standartinis nuokrypis	Vidurkis	Standartinis nuokrypis
Gebėjimas organizuoti ir planuoti	3,19	0,63	3,14	0,68
Dalykinės srities žinios ir savo profesijos supratimas	3,22	0,68	3,33	0,61
Gebėjimas bendrauti žodžiu ir raštu gimtąja kalba	3,66	0,55	3,71	0,51
Gebėjimas bendrauti užsienio kalba	3,22	0,56	3,10	0,66
Informacinių ir komunikacijos technologijų naudojimo įgūdžiai	3,12	0,73	3,24	0,66
Gebėjimas atlikti mokslinius tyrimus	2,81	0,91	2,79	0,81
Gebėjimas mokytis	3,14	0,80	3,29	0,97
Gebėjimas ieškoti informacijos iš įvairių šaltinių, ją apdoroti ir analizuoti	3,48	0,54	3,50	0,51
Kritinio ir savikritinio mąstymo gebėjimas	3,21	0,67	3,43	0,55
Gebėjimas prisitaikyti prie naujų situacijų	3,05	0,78	3,10	0,73
Gebėjimas kurti naujas idėjas (kūrybiškumas)	2,98	0,66	3,12	0,50
Gebėjimas spręsti problemas	3,21	0,61	3,12	0,67
Gebėjimas priimti sprendimus	3,17	0,70	3,33	0,61
Gebėjimas dirbti grupėje	3,36	0,69	3,43	0,59
Tarpasmeniniai ir bendravimo įgūdžiai	3,21	0,67	3,14	0,61
Gebėjimas motyvuoti žmonės siekti bendrų tikslų	3,14	0,66	2,88	0,74
Gebėjimas bendrauti su žmonėmis, kurie nėra darbuotojo profesinės srities ekspertai	3,21	0,69	3,02	0,78
Gebėjimas atsižvelgti į įvairovę ir daugiakultūriškumą	2,98	0,78	2,90	0,79
Gebėjimas dirbti tarptautinėje aplinkoje	2,88	1,09	3,29	0,92
Gebėjimas dirbti savarankiškai	3,34	0,69	3,31	0,78
Gebėjimas rengti ir valdyti projektus	2,66	0,98	2,57	0,97
Dėmesys saugumui	3,05	0,80	3,02	0,81
Iniciatyvumas ir verslumas	2,72	0,91	2,76	0,82
Gebėjimas veikti etiškai (etiniai įsipareigojimai)	3,19	0,80	3,29	0,77
Gebėjimas įvertinti ir palaikyti darbo kokybę (dėmesys kokybei)	3,16	0,77	3,14	0,78
Atkaklumas ir ryžtingumas vykdant pavestas užduotis ir priimtus įsipareigojimus	3,29	0,68	3,14	0,81
Įsipareigojimas saugoti aplinką	3,02	0,83	2,83	0,85
Socialinis atsakingumas ir pilietiškumas	3,17	0,73	3,05	0,85
Lygių galimybių ir tolerancijos principo laikymasis	3,24	0,73	3,17	0,76

33 lentelė. Viešame ir privačiame sektoriuose dirbančių bendrųjų gebėjimų ir įgūdžių svarbos profesinei veiklai vertinimo palyginimas (vidurkiai)

Bendrieji gebėjimai ir įgūdžiai ¹⁹	KMU		VU	
	Vidurkis	Standartinis nuokrypis	Vidurkis	Standartinis nuokrypis
Gebėjimas abstrakčiai mąstyti, analizuoti ir sisteminti informaciją	3,16	0,70	3,57	0,55

¹⁹ Vertinama skalėje nuo 1 iki 4 (1 – reiškia „visiškai nesvarbus“, 2 – „nesvarbus“, 3 – „svarbus“, 4 – „labai svarbus“).

Bendrieji gebėjimai ir įgūdžiai ¹⁹	KMU		VU	
	Vidurkis	Standartinis nuokrypis	Vidurkis	Standartinis nuokrypis
Gebėjimas žinias pritaikyti praktikoje	3,21	0,79	3,26	0,63
Gebėjimas organizuoti ir planuoti	3,19	0,63	3,14	0,68
Dalykinės srities žinios ir savo profesijos supratimas	3,22	0,68	3,33	0,61
Gebėjimas bendrauti žodžiu ir raštu gimtąja kalba	3,66	0,55	3,71	0,51
Gebėjimas bendrauti užsienio kalba	3,22	0,56	3,10	0,66
Informacinių ir komunikacijos technologijų naudojimo įgūdžiai	3,12	0,73	3,24	0,66
Gebėjimas atlikti mokslinius tyrimus	2,81	0,91	2,79	0,81
Gebėjimas mokytis	3,14	0,80	3,29	0,97
Gebėjimas ieškoti informacijos iš įvairių šaltinių, ją apdoroti ir analizuoti	3,49	0,54	3,50	0,51
Kritinio ir savikritinio mąstymo gebėjimas	3,21	0,67	3,43	0,55
Gebėjimas prisitaikyti prie naujų situacijų	3,05	0,78	3,10	0,73
Gebėjimas kurti naujas idėjas (kūrybiškumas)	2,98	0,66	3,12	0,50
Gebėjimas spręsti problemas	3,21	0,61	3,11	0,67
Gebėjimas priimti sprendimus	3,17	0,70	3,33	0,61
Gebėjimas dirbti grupėje	3,36	0,69	3,43	0,59
Tarpasmeniniai ir bendravimo įgūdžiai	3,21	0,67	3,14	0,61
Gebėjimas motyvuoti žmonės siekti bendrų tikslų	3,14	0,66	2,88	0,74
Gebėjimas bendrauti su žmonėmis, kurie nėra darbuotojo profesinės srities ekspertai	3,21	0,69	3,02	0,78
Gebėjimas atsižvelgti į įvairovę ir daugiakultūriškumą	2,98	0,78	2,90	0,79
Gebėjimas dirbti tarptautinėje aplinkoje	2,88	1,09	3,29	0,92
Gebėjimas dirbti savarankiškai	3,34	0,69	3,31	0,78
Gebėjimas rengti ir valdyti projektus	2,66	0,98	2,57	0,97
Dėmesys saugumui	3,05	0,80	3,02	0,81
Iniciatyvumas ir verslumas	2,72	0,91	2,76	0,82
Gebėjimas veikti etiškai (etiniai įsipareigojimai)	3,19	0,80	3,29	0,77
Gebėjimas įvertinti ir palaikyti darbo kokybę (dėmesys kokybei)	3,16	0,77	3,14	0,78
Atkaklumas ir ryžtingumas vykdant pavestas užduotis ir prisiimtus įsipareigojimus	3,29	0,68	3,14	0,78
Įsipareigojimas saugoti aplinką	3,02	0,83	2,83	0,85
Socialinis atsakingumas ir pilietiškumas	3,17	0,73	3,05	0,85
Lygių galimybių ir tolerancijos principo laikymasis	3,24	0,73	3,17	0,76

34 lentelė. Viešame ir privačiame sektoriuose dirbančių bendrųjų gebėjimų ir įgūdžių lygmens, kurį (darbuotojas) turėjo pradėjęs dirbti, vertinimo palyginimas (vidurkiai)

Bendrieji gebėjimai ir įgūdžiai ²⁰	Viešas		Privatus	
	Vidurkis	Standartinis nuokrypis	Vidurkis	Standartinis nuokrypis
Gebėjimas abstrakčiai mąstyti, analizuoti ir sisteminti informaciją	3,30	0,72	3,38	0,59
Gebėjimas žinias pritaikyti praktikoje	3,22	0,76	3,24	0,68
Gebėjimas organizuoti ir planuoti	3,10	0,66	3,27	0,65
Dalykinės srities žinios ir savo profesijos supratimas	3,23	0,62	3,32	0,71
Gebėjimas bendrauti žodžiu ir raštu gimtąja kalba	3,75	0,47	3,59	0,60
Gebėjimas bendrauti užsienio kalba	3,13	0,50	3,22	0,75
Informacinių ir komunikacijos technologijų naudojimo įgūdžiai	3,10	0,73	3,27	0,65
Gebėjimas atlikti mokslinius tyrimus	2,58	0,87	3,11	0,77
Gebėjimas mokytis	3,28	0,87	3,14	0,86
Gebėjimas ieškoti informacijos iš įvairių šaltinių, ją apdoroti ir analizuoti	3,50	0,50	3,49	0,56
Kritinio ir savikritinio mąstymo gebėjimas	3,25	0,65	3,41	0,60
Gebėjimas prisitaikyti prie naujų situacijų	3,05	0,81	3,11	0,70
Gebėjimas kurti naujas idėjas (kūrybiškumas)	3,02	0,57	3,08	0,68
Gebėjimas spresti problemas	3,20	0,63	3,14	0,67
Gebėjimas priimti sprendimus	3,28	0,67	3,19	0,70
Gebėjimas dirbti grupėje	3,55	0,53	3,16	0,76
Tarpasmeniniai ir bendravimo įgūdžiai	3,28	0,61	3,03	0,69
Gebėjimas motyvuoti žmonės siekti bendrų tikslų	3,12	0,61	2,97	0,69
Gebėjimas bendrauti su žmonėmis, kurie nėra darbuotojo profesinės srities ekspertai	3,20	0,63	3,11	0,74
Gebėjimas atsižvelgti į įvairovę ir daugiakultūriškumą	3,02	0,75	2,89	0,70
Gebėjimas dirbti tarptautinėje aplinkoje	3,15	0,99	2,95	1,03
Gebėjimas dirbti savarankiškai	3,37	0,58	3,35	0,75
Gebėjimas rengti ir valdyti projektus	2,53	0,93	2,81	0,97
Dėmesys saugumui	3,00	0,71	3,16	0,80
Iniciatyvumas ir verslumas	2,82	0,83	2,65	0,82
Gebėjimas veikti etiškai (etiniai įsipareigojimai)	3,28	0,72	3,22	0,75
Gebėjimas įvertinti ir palaikyti darbo kokybę (dėmesys kokybei)	3,22	0,67	3,11	0,77
Atkaklumas ir ryžtingumas vykdant pavestas užduotis ir prisiimtus įsipareigojimus	3,32	0,62	3,16	0,73
Įsipareigojimas saugoti aplinką	2,97	0,78	2,95	0,81
Socialinis atsakingumas ir pilietiškumas	3,18	0,72	3,08	0,72
Lygių galimybių ir tolerancijos principo laikymasis	3,30	0,56	3,14	0,82

²⁰ Vertinama skalėje nuo 1 iki 4 (1 – „neturėjo“, 2 – „silpnas“, 3 – „vidutinis“, 4 – „stiprus“).

4. PROFESINIO LAUKO TYRIMO KOKYBINĖ DALIS

4.1. FOKUSUOTŲ DISKUSIJŲ GRUPIŲ SU ABSOLVENTAIS DUOMENŲ ANALIZĖ

4.1.1. Informacija apie fokusuotų diskusijų grupes

Tyrimo metu atliktos dvi fokusuotų diskusijų grupės su šeimos medicinos rezidentūros – Kauno medicinos universiteto ir Vilniaus universiteto – absolventais, studijas baigusiais 2007–2010 metais. Formuojant fokusuotų diskusijų grupes aktyviai talkino medicinos dalykinės grupės atstovai – tyrėjai, kurie pateikė potencialių diskusijos dalyvių kontaktus ir tarpininkavo kviečiant dalyvius į grupes.

Grupėje, vykusioje Kaune, dalyvavo keturi absolventai: du iš jų studijas baigė 2007 metais, kiti du – 2010 metais. Tyrimo metu visi dalyviai dirbo Kauno klinikose arba poliklinikose. Grupėje, vykusioje Vilniuje, dalyvavo dvi 2010 metais rezidentūrą baigusios gydytojos, tyrimo metu dirbusios privačioje gydymo įstaigoje.

Fokusuotų diskusijų grupės vyko 2010 m. rugsėjo 24 d. Vytauto Didžiojo universiteto Socialinių mokslų fakultete ir spalio 11 d. Vilniaus universiteto Filosofijos fakultete.

Grupes moderavo tyrėjas iš Vilniaus Universiteto Sociologijos katedros.

Diskusijos truko apie dvi valandas, jų metu aptarti šie pagrindiniai klausimai:

1. pasirengimas darbui;
2. darbdavių lūkesčiai šeimos gydytojų atžvilgiu;
3. darbo vietoje įgyti įgūdžiai ir žinios;
4. trūkstamos žinios ir įgūdžiai;
5. pasiūlymai šeimos medicinos rezidentūros studijų programų atnaujinimui;
6. dalykinių ir bendrųjų kompetencijų sąrašų aptarimas.

Ataskaitoje pateikiami apibendrinti abiejų aukštųjų mokyklų šeimos medicinos rezidentūros studijų absolventų fokusuotų diskusijų grupių metu aptartų klausimų atsakymai, kurie iliustruojami informantų citatomis (pateikiama kabutėse *pasviru šriftu*).

4.1.2. Fokusuotų diskusijų grupių duomenų analizė

Darbdavių reikalavimai absolventams

Tyrimo metu dalyvavusių šeimos gydytojų teigimu, šiuo metu darbdaviai dažnai nekreipia ypatingo dėmesio į šeimos medicinos rezidentūros absolventų kompetencijas dėl didelio šeimos gydytojų trūkumo sveikatos priežiūros įstaigose („<...> mes rinkomės, ne jie mus“; „<...> galėjau rinktis iš kelių pasiūlymų“). Šeimos gydytojo darbo vietą rasti, ypač ne mieste, pakankamai lengva. Didmiestyje yra tam tikra konkurencija, tad darbdaviai atsižvelgia į rekomendacijas. Diskutantų nuomone, darbdaviams svarbus jaunų darbuotojų gebėjimas dirbti, pareigingumas, atsakingumas, charakterio stabilumas, pareigų atlikimas per kuo trumpesnę laiką. Taip pat labai svarbus žmogiškumas, gebėjimas bendrauti su žmonėmis, empatija. Pastebėta, kad darbo rinkoje ypač paklausūs vyriškos lyties šeimos gydytojai.

Kompetencijos, kurių pasigendama dirbant

Dauguma tyrimo dalyvavusių šeimos gydytojų dirbti pradėjo šeimos rezidentūros metu. Informantų teigimu, teorinių žinių, įgytų universitete, darbe pakako. Tačiau trūko su praktine veikla susijusių žinių (pvz., vaistų skyrimas) bei žinių atskirose medicinos srityse (pvz., moters sveikata, kardiologija).

Apibendrintai, aptariant žinias ir įgūdžius, kurių šeimos medicinos rezidentūros absolventai pasigenda pradėję dirbti, informantų nuomonės koncentruojasi ties šiais aspektais – tai praktiniai gydytojo darbo įgūdžiai, psichologiniai ir socialiniai įgūdžiai bendraujant su pacientais.

- Tarp praktinių įgūdžių, susijusių su tiesioginiu šeimos gydytojų darbu, minėti šie dalykai: žaizdų siuvimas, tvarstymas, svetimkūnio šalinimas, akies spaudimo matavimas, plaučių ir širdies užesių klausymas, vaistų dozių skyrimas. Informantų nuomone, šiems įgūdžiams susiformuoti reikia pakankamai daug laiko, tačiau užtektų to, kad bent šeimos medicinos rezidentūros metu būtų skatinama mokytis šių dalykų - pasak informantų, kartais rezidentas nežino, ko jis dar nemoka („*Jie dar nesuvokia, kad tai bus jų darbas ir studijuoja, kas ką nori, kas kam įdomu*”), o vadovas dėl laiko trūkumo nepaaiškina.
- Pradėję dirbti šeimos gydytojai pasigenda žinių apie paciento ištyrimą ir konsultavimą. Taip pat, pasak informantų, ypač trūksta žinių apie dokumentaciją, neaišku, kaip dirbti su specialiuoju poreikiu turinčiais žmonėmis.
- Diskusijose dalyvavę šeimos gydytojai vieningai sutiko, kad pradėdami dirbti trūksta teisinių žinių. Šeimos gydytojo darbas yra reglamentuotas įstatymų, nors įstatymai keičiasi, bet bendras supratimas turėtų būti ugdomas studijų metu. Pradėję dirbti šeimos gydytojai teisinės informacijos turėjo ieškoti ir įsisavinti patys arba prašyti kolegų pagalbos.
- Pasak diskutantų, daliai šeimos rezidentūros absolventų trūksta bendravimo su pacientais gebėjimų, kontakto užmezgimo įgūdžių: „*<...> geras gydytojas tas, kuris turi gerą kontaktą su žmogumi, gydytojo vertybes*“. Pasak informantų, dalis gydytojų yra geri specialistai, bet jų požiūris į pacientus neretai neigiamas, o tai didina prarają tarp paciento ir medicinos: „*<...> ne visi ateinantys rezidentai tinkamai elgiasi su pacientais. Kai kurie yra grubūs, neturintys pašaukimo*“. Anot informantų, trūksta suvokimo, kad pacientai – tai gydytojų duona, kad pacientas gali rinktis gydytoją.
- Taip pat neseniai pradėję dirbti šeimos gydytojai pasigenda praktinių įgūdžių įgyvendinant gydytojo etikos principus. Pasak informantų, „*<...> dažniausiai pats gydytojas nujaučia, kas teisinga, o kas ne, bet mokyta nebuvo*“. Šiame kontekste aptartos problemos, susijusios su konsultavimu telefonu.

Pažymėtina, jog visos išsakytos pastabos dėl trūkstamų kompetencijų gali būti prielaidomis šeimos medicinos rezidentūros studijų programos atnaujinimui.

Diskutuojant apie kompetencijas, kurių trūko, absolventai taip pat minėjo įvairias profesinės veiklos ypatybes:

Tyrime dalyvavę šeimos medicinos rezidentūros absolventai pasigenda komandinio darbo tarp skirtingų grandžių specialistų, pavyzdžiui, tarp šeimos gydytojų, kitų specialistų. Nemažai diskusijų sukėlė šeimos gydytojo ir slaugytojo darbo santykiai: pasak informantų, slaugytojų darbas yra nuvertintas, jie visiškai neįtraukti į bendrą darbo procesą. Informantų nuomone, slaugytojai galėtų išrašyti tyrimus ir receptus, pakomentuoti tyrimus, tikrinti duomenų bazę, tačiau dažnai šie darbai paliekami gydytojui.

Taip pat aptartas bendradarbiavimo su kitomis įstaigomis klausimas. Šeimos gydytojo specifika lemia tai, kad šios srities specialistai turi atlikti pakankamai daug socialinio darbo srities veiklų, kurių pagal pareigas jie neprivalo vykdyti. Pasak diskutantų, socialinių darbuotojų gydymo įstaigose nepakanka (pavyzdžiui, didelėje poliklinikoje dirba vienas socialinis darbuotojas), todėl gydytojui pačiam tenka skambinti į socialinį skyrių ir aiškintis, kokia pacientui gali būti suteikta socialinė pagalba. Dėl sudėtingų situacijų, nenustatytų atsakomybės ribų, pavyzdžiui, geriantys tėvai neprižiūri vaiko, gydytojui gali tekti atsakyti už tai, kad padarė per daug arba per mažai. Informantai linkę manyti, kad būtent dėl jiems atitenkančių papildomų pareigų kenkiama gydytojų reputacijai visuomenėje. Kitas aspektas, kurį minėjo diskusijos dalyviai yra tai, kad dėl sistemos kaip bendradarbiauti su kitų sričių specialistais nebuvimo sveikatos priežiūros įstaigose bei

informacijos stokos, šeimos gydytojai dažniausiai būdų problemoms spręsti ieško pasitelkdami asmeninius ryšius (pavyzdžiui, skambina pažįstamam gydytojui ar kitam specialistui).

Pradėję dirbti, šeimos medicinos rezidentūros absolventai pasigenda glaudesnių sąsajų tarp įstatymų, susijusių su sveikatos priežiūra, teisės aktų kūrėjų (Sveikatos apsaugos ministerijos) ir įstatymų vykdytojų – gydytojų: „*Sveikatos ministerija dirba sau, gydytojai – sau*”.

Darbo vietoje įgyjamos kompetencijos

Šeimos gydytojų teigimu, pradėjus dirbti atsiranda savarankiškumas, pasitikėjimas. Fokusuotų diskusijų metu įvardytos šios dalykinės kompetencijos, įgytos darbo vietoje: gebėjimas surasti reikalingus įstatymus ir jais naudotis, dokumentų pildymas, atsiliepimas į pacientų prašymus. Vidutiniškai šeimos rezidentūros absolventai šių dalykų išmoksta per vienerius metus. Informantai būtų linkę šias kompetencijas įgyti šeimos medicinos rezidentūros metu.

Šeimos medicinos rezidentūros absolventų nuomone, šeimos gydytojams labai svarbios psichologinės žinios ir socialiniai gebėjimai bendraujant su pacientais, kuriuos informantai teigia įgyjantys ne studijų, o darbo metu. Informantai mini darbui reikalingus ir tam tikrus vadybinius įgūdžius, pavyzdžiui, kaip organizuoti darbą ir išvengti konfliktų, kai laukia daug pacientų, kaip organizuoti bendrą darbą su slaugytoja (pateikiami praktikoje asmeniškai taikomi, darbo vietoje išmokti gerosios praktikos pavyzdžiai: slaugytoja laukiančių eilės pacientų pasiteirauja apie jų savijautą, pradeda pildyti tam tikrus dokumentus prieš pacientams užeinant į kabinetą, kt.). Pasak diskusijos dalyvių, tai pamažu keičia gydytojų ir pacientų santykį, jie tampa kantresni, pakantesni

Kompetencijų sąrašų ir darbdavių apklausos rezultatų vertinimas

Aptardami šeimos gydytojo dalykinių kompetencijų sąrašą ir darbdavių kiekybinio tyrimo rezultatus, fokusuotų diskusijų grupės dalyvių nuomonės sutapo su darbdavių nuomone, atskirų komentarų pateikta nedaug. Daugiau šeimos medicinos rezidentūros absolventų dėmesio sulaukė kompetencijos Nr.6 dalis „Registruoti duomenis apie ligos istoriją (surinkti amnezę)“, kuri yra labai svarbi, lemianti galimybes diagnozuoti ligą ir planuoti gydymą. Tačiau diskusijos metu paminėta, kad tai neturėtų būti gydytojo kompetencija ir kad ši socialinio darbo pobūdžio funkcija turėtų būti priskirta slaugytojams.

Aptariant bendrąsias kompetencijas, itin svarbiu darbui įvardytas bendravimas. Absolventai teigė, kad bendravimo įgūdžiai įgyjami asmeniškai, šeimos medicinos rezidentūros ir darbo metu. Pasak informantų, rezidentūros studijų metu bendravimo įgūdžiai tiesiogiai neugdomi, ir ši diskusija absolventus padalino į dvi grupes: vieniems bendravimo įgūdžių su pacientais lygmuo problemų nesukėlė, kiti pasigedo galimų mokymų pagrindų. Visgi šeimos medicinos rezidentūros absolventams buvo sunku įsivaizduoti galimą bendravimo įgūdžių mokymo procesą, papildomų dalykų įtraukimas į rezidentūros programą nebūtų didelis privalumas.

Siūlymai studijų programų atnaujinimui

Diskutuodami apie šeimos medicinos rezidentūros studijas, darbo patirtį, fokusuotų diskusijų grupių dalyviai pateikė nemažai kritinių pastabų, svarstymų ir siūlymų programoms tobulinti. Daugiausia siūlymų diskutantai pateikė dėl studijų proceso organizavimo, kuris, jų nuomone, padėtų prisitaikyti darbo rinkoje. Taip pat keli siūlymai susiję su studijų programos turiniu, t.y. įgyjamomis žiniomis ir įgūdžiais.

Tyrimo dalyvavę šeimos medicinos rezidentūros absolventai studijų programą siūlo papildyti šiais aspektais ar skirti jiems daugiau dėmesio:

- daugiau praktinių įgūdžių lavinimo;

Pasak fokusuotų diskusijų grupėse dalyvavusių šeimos gydytojų, nėra sistemos, kaip turėtų vykti mokymosi procesas, todėl praktinių žinių galima įgyti daug arba labai mažai – priklauso nuo įstaigos, kurioje atliekama rezidentūra. Pasak informantų, dabar mokymosi procesas vyksta taip, kaip kiekvienas vadovas įsivaizduoja rezidento vaidmenį (pavyzdžiui, „<...> *studentas turi sėdėti ir žiūrėti*“; „<...> *studentas turi pildyti istorijas*“; „<...>

studentas gali dalyvauti diagnostikoje“; „<...> rezidento vadovo niekas netikrina: neaišku, kas moko, kaip moko, kada moko“).

Pasak diskutantų, norint įgyti praktinių įgūdžių, reikėtų ilgesnio ciklą laiko rezidentūroje. Pažymėta, kad ciklą metu pačiam studentui reikia rodyti iniciatyvą: nebijoti klausti, domėtis.

- didesnis dėmesys turėtų būti skiriamas informacijai apie įstatymus, įvairius su darbu susijusius dokumentus, pavyzdžiui, ciklas apie teisinę bazę (įstatymus) ir dokumentacijos tvarkymą (kaip išrašyti vaistus, įvairias pažymas, mirties liudijimą ir kt.). Pasiūlyta, kad tam tikras koncentruotos informacijos segtuvas galėtų suteikti nuorodas, kur ieškoti reikiamos informacijos;
- į rezidentūros studijas turėtų būti integruoti dalykai, apimantys vadybos, filosofijos žinias ir įgūdžius, bendravimo ir bendradarbiavimo gebėjimus, darbo komandoje ir kitus susijusius įgūdžius;
- remiantis užsienio šalių patirtimi, studijų procese taikyti įvairias mokymo programas, testus apie galimus (pasitaikančius) medicininius atvejus (pavyzdžiui, situacijos aprašymas, nuotraukos, kardiogramos, kt. dokumentai; pateikiami klausimai, į kuriuos atsakius atskleidžiama detali informacija apie konkretų atvejį, duodamas grįžtamasis ryšys).

Pateikdami siūlymus medicinos vientisųjų ir šeimos medicinos rezidentūros studijų programoms tobulinti, fokusuotų diskusijų grupių dalyviai aptarė šiuos aspektus, susijusius su studijų organizavimu:

- prieš studijas atlikti tam tikrą studentų atranką (*„<...> ne visi studentai studijuojantys mediciną turi tam pašaukimą“*, *„<...> šiuo metu prieina daug verslininkų“*). Pasak informantų, vykdant priėmimą į medicinos studijas studentų atrankos kriterijus neturėtų būti tik egzaminas, galėtų būti organizuojamas pokalbis, pirmieji studijų metai galėtų būti „atmetamieji“, per kuriuos atkristų studentai, neturintys pašaukimo medicinos studijoms.
- vieno atsakingo šeimos rezidentūros kurso vadovo, kuris ne vertintų, bet padėtų spręsti studijų metu išskylančias problemas.

Informantai, kurie rezidentūros metu turėjo galimybę diskutuoti su kurso vadovu, tartis, išsakyti kritiką atskiriems ciklams, aptarti jų naudingumą, siūlyti programos pokyčius, į kuriuos būdavo atsižvelgiama, yra labiau patenkinti studijų programa nei tie, kurie tokio vadovo neturėjo.

Rezidentūros metu turėtų būti paskirtas atsakingas ilgalaikis vadovas kiekvienam iš studentų (ne tik atskiras kiekvienam ciklui), į kurį galima būtų kreiptis iškilus klausimams. Dabar rezidentai šių atsakymų ieško per „gerus žmones“: draugus, buvusius kursiookus ar dėstytojus, geranoriškai pagalbos teikimo atžvilgiu nusiteikusius kolegas-medikus.

- sukurti ir taikyti ciklą vadovų darbo kokybės vertinimo sistemą; apibrėžti studijų kokybės kriterijus (*„<...> nustatyti kriterijus, kad vadovai žinotų, ko ir kaip mokyti“*, *„<...> artėti link sisteminio studijų proceso, o ne chaotiško darymo, kas ką nori“*):

Tyrimė dalyvavusių šeimos gydytojų nuomone, rezidentus prižiūrintiems specialistams dažnai trūksta laiko, jie negali skirti pakankamo dėmesio rezidentams. Diskusijose minėta, kad iš rezidentams ciklą metu vadovaujančių specialistų jaučiama konkurencija, baimė, kad jauni specialistai užims vyresniųjų kolegų darbo vietas.

Informantų teigimu, rezidentūros vadovų darbo kokybės vertinimas, darbo kontrolė, galima vadovų rotacija, susietas darbo apmokėjimas, galėtų pagerinti rezidentūros studijų kokybę.

- Diskusijų metu pateikta pastabų dėl mokymosi ciklais, pavyzdžiui, mokymasis ciklais skatina informacijos „išskalimą“, o ne išmokimą; tokia informacija po kelių mėnesių pamirštama. Dalis informantų pasigenda akcentų informacijos gausoje sudėliojimo.

4.2. DALINAI STRUKTŪRUOTŲ INTERVIU SU DARBDAVIAIS DUOMENŲ ANALIZĖ

4.2.1. Informacija apie interviu

Interviu atliktas 2010 m. rugpjūčio mėn. su šeimos gydytoja darbdave (įmonės vadove) dalinai struktūruoto interviu metodu. Interviu metu buvo prašoma įvertinti aukštosiose mokyklose įgytą šeimos medicinos specialistų pasirengimą darbo rinkai, įvertinti dalykinių bei bendrųjų kompetencijų sąrašą, sudarytą remiantis dokumentų analize ir Tuning ekspertų bei tyrėjų-dalykininkų rekomendacijomis bei įvertintą darbdavių kiekybinėje apklausoje, išreikšti savo nuomonę apie darbdavių kiekybiniame tyrime pagal svarbą išranguotų dalykinių ir bendrųjų kompetencijų sąrašą.

Interviu truko apie 1,5 - 2 val.

Ataskaitoje pateikiami apibendrinti interviu metu aptartų klausimų atsakymai, kurie iliustruojami informanto citatomis (pateikiama kabutėse *pasviru šriftu*).

4.2.2. Bendros pastabos dėl kompetencijų sąrašų

Ekspertė nurodė, kad suranguotame kompetencijų sąrašė trūksta nuoseklumo. Siūlyta kompetencijas išdėlioti pagal šeimos gydytojo darbo seką: surenkama anamnezė, paskiriami tyrimai, nustatoma diagnozė, paskiriamas gydymas, išrašomi vaistai; vėliau seka tiesioginio šeimos gydytojo darbo sritis – prevencija; būtinosios pagalbos teikimas svarbus, tačiau tai jau neįeina į gydymo proceso seką, tad turi eiti po jį apibūdinančių kompetencijų; kitos kompetencijos yra reikalingos atliekant visą gydymo procesą ir turi sekti po konkretų šeimos gydytojo darbą apibūdinančių kompetencijų.

Buvo akcentuojami du svarbūs teisės aktai – „Paciento teisių ir žalos sveikatai atlyginimo įstatymas“ bei „Sveikatos draudimo įstatymas“ – ypač svarbūs šeimos gydytojo darbo praktikai pastaruoju metu (dėl konfidencialumo pažeidimų gydytojas gali būti „paduotas į teismą“). Nuorodomis į šiuos įstatymus siūloma pildyti kompetencijas, kurias reglamentuoja šie įstatymai. Pasigendama kompetencijos apie paciento konfidencialumo taisyklių išmanymą.

Atnaujinant studijų programas, ekspertė siūlė atkreipti dėmesį į įstatyminę bazę (reglamentuojančią pacientų teises, bendradarbiavimą su įvairiomis institucijomis, informacijos pateikimą ir kt.) bei į paruošimą dirbant informacinėmis technologijomis („<...> *tai nauji dalykai, kurių trūksta medicinoje*“).

Ekspertė Lietuvos aukštosiose mokyklose parengiamų šeimos medicinos specialistų pasirengimą darbo rinkai vertina „<...> *pakankamai neblogai*“. Tačiau pastebėta, kad dėl blogo medicinos sistemos finansavimo parengti absolventai studijuoti ir dirbti išvyksta į užsienį, kur yra gerai vertinami. Šeimos medikų paruošimo trūkumų neįvardinta.

4.2.3. Dalykinių kompetencijų vertinimas

Interviu metu ekspertės buvo prašoma kiekvieną kompetenciją aptarti atskirai pagal skirtingus klausimus:

- Ar/Kiek šios žinios/įgūdžiai yra reikalingi darbuotojui, kuris pradeda dirbti pagal specialybę?
- Ar/Kiek šias žinias/įgūdžius būtina/įmanoma įgyti universitete?

- Ar turi šias žinias/įgūdžius universitete parengiami specialistai? Kokio lygmens turimos žinios/įgūdžiai?
Žemiau pateikiami ekspertės komentarai apie kiekvieną iš minėtų aspektų.

36 lentelėje Eilės Nr. nurodo darbdavių kiekybiniame tyrime atliktą kompetencijų rangavimą pagal svarbą, Kompetencijos Nr. - pirminį, neišranguotą sąrašą.

36 lentelė. Dalykinių kompetencijų sąrašo vertinimas

Eil. Nr.	Kompetencijos Nr.	Kompetencija	Eksperto vertinimas
1	2	Parinkti, paskirti ir atlikti medicininius (diagnostinius) tyrimus ir diagnozuoti šeimos gydytojo medicinos normoje numatytas sveikatos problemas, ligas	Reikalinga pradėjusiam dirbti darbuotojui. Absolventų įgyti įgūdžiai/žinios geri. Šią kompetenciją siūloma kelti į 3 poziciją. Siūloma iš formuluotės braukti žodį „parinkti“, nes jis įeina į „paskirti“ sąvoką.
2	4	Išrašyti vaistus pritaikant žinias apie jų skyrimo indikacijas, kontraindikacijas ir šalutinių poveiki, indikacijas, rodančias, kad būtina specialisto konsultacija ir stacionarinis gydymas	Labai reikalinga pradėjusiam dirbti darbuotojui. Absolventų įgyti įgūdžiai/žinios vidutiniai, labiau įgyjama darbo vietoje. Šią kompetenciją siūloma perkelti į 5 sąrašo pagal svarbą poziciją.
3	6	Registruoti duomenis apie ligos istoriją (surinkti anamnezę), tyrimą, diagnozę, paskirtą gydymą, tyrimus, profilaktiką, gydymo, tyrimo, profilaktikos rezultatus, paciento būklę medicininiuose dokumentuose	Absolventų įgyti įgūdžiai/žinios geri. Neaiški, netinkama formuluotė, siūloma keisti į „Registruoti duomenis apie ligos istoriją (surinkti anamnezę)“, išbraukiant kitų procesų registravimą, nes tokia formuluotė netinkama: „<...> neatitinka nurodomų procesų esmės“, „<...> diagnozė yra nustatoma, tačiau ne registruojama“. Norint pabrėžti patį procesų dokumentavimą, siūloma išskirti atskirą kompetenciją „Aprašyti paciento būklę medicininiuose dokumentuose“ arba „Gebėti pildyti paciento medicininius dokumentus“ (ši kompetencija labai gerai išugdoma studijų metu). Siūloma pridėti kompetenciją „Parengti išrašus pagal asmens sveikatos korteles“ pateikiant informaciją kitoms įstaigoms (žr. kompetenciją Nr. 21). Šią kompetenciją siūloma kelti į 1 poziciją (o naujai pasiūlytą - po gydymo proceso dalies).
4	3	Nustatyti, skirti ir atlikti pacientams diagnozuotų sveikatos sutrikimų (ligų) gydymą, formuoti paciento sveikatos atstatymo planą pagal šeimos gydytojo medicinos normas reikalavimus	Kompetencija reikalinga pradėjusiam dirbti darbuotojui. Absolventų įgyti įgūdžiai/žinios geri.
5	1	Atlikti paciento bendrąjį, specialųjį fizinį bei psichinį ištyrimą pagal šeimos gydytojo medicinos normoje numatytus reikalavimus	Kompetencija reikalinga pradėjusiam dirbti darbuotojui. Absolventų įgytus įgūdžius/žinias ekspertė vertina gerai. Šią kompetenciją siūloma kelti į 2 poziciją.

Eil. Nr.	Kompetencijos Nr.	Kompetencija	Eksperto vertinimas
6	7	Išrašyti visų rūšių receptus, laikinojo nedarbingumo pažymėjimus, nėštumo ir gimdymo atostogų pažymėjimus, mirties liudijimus, pildyti kitus pirminiame sveikatos priežiūros lygyje naudojamus medicininius dokumentus	Kompetencija reikalinga pradėjusiam dirbti darbuotojui. Absolventų įgytus įgūdžius/žinias ekspertė vertina vidutiniškai arba blogai, ši kompetencija labiau įgyjama darbo vietoje.
7	5	Suteikti būtinąją medicinos pagalbą pacientams (traumų, nelaimingų atsitikimų, apsinuodijimų atvejais, ūmiai susirgusiems pacientams, gimdyvėms ir kt.)	Kompetencija būtina pradėjusiam dirbti darbuotojui. Absolventų įgytus įgūdžius/žinias ekspertė vertina vidutiniškai. Šią kompetenciją siūloma kelti į 8 sąrašo pagal svarbą poziciją.
8	18	Laikytis gydytojo profesinės etikos principų, gerbti pacientų teises ir jų nepažeisti	Kompetencija būtina pradėjusiam dirbti darbuotojui. Absolventų įgytus įgūdžius/žinias ekspertė vertina vidutiniškai. Pacientų teisės apibrėžtos „Paciento teisių ir žalos sveikatai atlyginimo įstatyme“, o profesinė etika „Socialinio draudimo įstatyme“, tad siūloma juos paminėti šioje kompetencijoje. Siūloma išskirti atskirą kompetenciją „Taikyti informacijos apie pacientą konfidencialumo principus (žinias) pagal atitinkamus LR įstatymus“, tuomet šioje kompetencijoje braukti sakinio dalį „gerbti pacientų teises ir jų nepažeisti“. Šią kompetenciją siūloma kelti į 13 poziciją.
9	22	Laikytis šeimos gydytojo veiklą reglamentuojančių teisės aktų ir dokumentų, teisinių medicinos normų reikalavimų	Kompetencija būtina pradėjusiam dirbti darbuotojui. Absolventų įgytus įgūdžius/žinias ekspertė vertina vidutiniškai arba blogai. Teisės aktai –“<...> tai LR Sveikatos apsaugos ministerijos įsakymai“, tad ši sąvoka neapima esminių „Paciento teisių ir žalos sveikatai atlyginimo įstatymo“ ir „Socialinio draudimo įstatymo“ – kompetenciją siūloma tikslinti. Šią kompetenciją siūloma kelti į 12 poziciją.
10	8	Atlikti laikinojo nedarbingumo, neįgalumo ir darbingumo lygio ekspertizę	Kompetencija reikalinga pradėjusiam dirbti darbuotojui. Absolventų įgytus įgūdžius/žinias ekspertė vertina vidutiniškai arba blogai, ji įgyjama darbo vietoje. Šią kompetenciją siūloma kelti į 7 poziciją.
11	21	Tobulinti profesinę kvalifikaciją Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka	Ši kompetencija reikalinga pradėjusiam dirbti darbuotojui. Absolventų įgytus įgūdžius/žinias ekspertė vertina gerai. Šią kompetenciją siūloma kelti į 20 poziciją.
12	19	Taikyti mokslinius bei įrodymais grįstos medicinos principus ir metodus kasdienėje šeimos gydytojo darbo praktikoje	Siūloma keisti formuluotę į „Taikyti įrodymais grįstos medicinos principus ir metodus kasdienėje šeimos gydytojo darbo praktikoje“, nes „mokslinė“ ir „įrodymais grįsta“ medicina yra sinonimai. Ekspertės teigimu, ši kompetencija reikalinga pradėjusiam dirbti

Eil. Nr.	Kompetencijos Nr.	Kompetencija	Eksperto vertinimas
			darbuotojui. Absolventų įgytus įgūdžius/žinias ekspertė vertina gerai. Šią kompetenciją siūloma kelti į 21 poziciją.
13	20	Gebėti reflektuoti savo profesinę veiklą ir ją tobulinti (gebėjimas spręsti problemas, pripažinti savo ribas, gebėjimas vadovauti, priimti sprendimus ir kt.)	Ekspertės nuomone, veiklos reflektavimas nesusijęs su gebėjimu vadovauti. Siūloma braukti „ <i>gebėjimą vadovauti</i> “ iš kompetencijos formuluotės, nes šeimos gydytojas niekam nevadovauja, su pacientu dirbama partnerystės principu. Pabrėžiama bendravimo su pacientu gebėjimų svarba - „<...> kiekvienas paciento pageidavimas (reikalavimas, noras) yra gerbtinas ir į kiekvieną reikia atsižvelgti ir išgirsti“. Ekspertės teigimu, ši kompetencija reikalinga pradėjusiam dirbti darbuotojui. Absolventų įgytus įgūdžius/žinias ekspertė vertina vidutiniškai. Šią kompetenciją siūloma kelti į 17 poziciją.
14	12	Taikyti konsultavimo įgūdžius (konsultacijos technikos, modeliai, paciento bendradarbiavimo konsultacijos metu skatinimas, konfliktingos situacijos sprendimas, blogos naujienos pranešimas ir kt.), aiškiai ir apibendrintai suteikti informaciją pacientui	Kompetencija labai reikalinga pradėjusiam dirbti darbuotojui. Absolventų įgytus įgūdžius/žinias ekspertė vertina vidutiniškai, kompetencija labiau įgyjama darbo vietoje („<...> nelabai įmanoma jų išmokyti“). Šioje kompetencijoje įvardinama tai, ką ekspertė akcentavo kompetencijoje Nr. 20 dėl bendradarbiavimo su pacientu. Šią kompetenciją siūloma kelti į 18 poziciją.
15	13	Įvertinti psichologinius ir socialinius pacientų poreikius, ryšius tarp žmogaus sveikatos būklės ir jo fizinės bei socialinės aplinkos	Kompetencija reikalinga pradėjusiam dirbti darbuotojui. Absolventų įgytus įgūdžius/žinias ekspertė vertina vidutiniškai (ekspertės nuomone, medikams trūksta psichologinių žinių). Ši kompetencija siejasi su kompetencija Nr. 20– bendradarbiavimo su pacientu aspektu, t.y. „<...> išgirsti ko nori pacientas“. Šią kompetenciją siūloma kelti į 19 poziciją.
16	9	Vykdyti sveikatos prevencines, profilaktikos ir sveikatos stiprinimo programas (profilaktiniai skiepai ir kt.)	Reikalinga pradėjusiam dirbti darbuotojui. Absolventų įgytus įgūdžius/žinias ekspertė vertina vidutiniškai. Šią kompetenciją siūloma kelti į 9 poziciją.
17	10	Propaguoti, mokyti asmenis bei šeimas sveikos gyvensenos, sveikatos ugdymo, ligų profilaktikos priemonių, higienos įgūdžių, skatinti atsisakyti žalingų įpročių	Kompetencija dubliuojasi su kompetencija Nr. 16, kuri skiriasi tik konkrečiomis programomis („<...> numatyta, kokie tyrimai konkrečioms ligoms nustatyti turi būti atliekami kartą į metus“), o kompetencija Nr. 10 tėra „<...> bendri patarimai“. Absolventų įgytus įgūdžius/žinias ekspertė vertina gerai. Šią kompetenciją siūloma kelti į 10 poziciją.

Eil. Nr.	Kompetencijos Nr.	Kompetencija	Eksperto vertinimas
18	16	Naudotis informacinėmis technologijomis medicinos kontekste (pvz., e-sveikata)	Ekspertės teigimu, E-sveikata šiuo metu yra parengimo stadijoje, tad priimamam darbuotojui dar nebūtina ja naudotis. Naudojimas informacinėmis technologijomis yra labai svarbi kompetencija šeimos gydytojo darbe, ekspertė siūlo rašyti šią kompetenciją aukštesniu prioritetu. Absolventų įgytus įgūdžius/žinias ekspertė vertina vidutiniškai. Šią kompetenciją siūloma kelti į 16 poziciją.
19	23	Taikyti žinias apie sveikatos politiką, socialinį draudimą, sveikatos ir socialinės apsaugos organizavimą, pirminės sveikatos priežiūros vadybos pagrindus, šeimos sveikatos ir socialinės apsaugos pagrindus, moters ir vaiko sveikatos apsaugos teisinės ir socialinės garantijas	Ši formuluotė yra neaiški, netinkama, todėl siūloma keisti į „ <i>Taikyti žinias apie sveikatos politiką bei turėti socialinio draudimo bei pirminės sveikatos priežiūros vadybos žinių pagrindus</i> “, nes kitos formuluotės yra sinoniminės. Ekspertės nuomone, socialinio draudimo tvarkos išsamesnis išmanymas yra bendruomenės slaugytojos kompetencija, gydytojas tik turi žinoti, kad pacientas turi būti draustas ir kokios socialinio draudimo rūšys („ <i>Gydytojas neturi mokėti tikrinti, ar pacientas draustas</i> “). Absolventų įgytus įgūdžius/žinias ekspertė vertina vidutiniškai. Šios kompetencijos prioritetas yra žemesnis. Šią kompetenciją siūloma kelti į 11 poziciją.
20	14	Bendradarbiauti su kitais specialistais (sveikatos priežiūros darbuotojais, kitais šeimos gydytojais, gydytojais - specialistais, darbuotojais, teikiančiais socialinę pagalbą ir kt.)	Kompetencija būtina pradėjusiam dirbti darbuotojui. Absolventų įgytus įgūdžius/žinias ekspertė vertina vidutiniškai arba blogai. Ši kompetencija turi būti ugdoma studijų metu („ <i>Nors matai, kad tu, kaip gydytojas, kažką galėtum padaryti kitaip, bet reikėtų labai atsargiai vertinti kitą gydytoją paciento akivaizdoje</i> “). Ekspertės nuomone, dabartiniams absolventams trūksta kolegiškumo principų („ <i><...> gydytojai negerai atsiliepia apie savo kolegas</i> “). Šios kompetencijos prioritetas turi būti aukštesnis („ <i><...> per vidurį</i> “). Ją siūloma kelti į 15 poziciją.
21	15	Bendradarbiauti su įvairiomis institucijomis (visuomenės sveikatos centru, policija, suteikiant atitinkamą informaciją)	Kompetencija reikalinga pradėjusiam dirbti darbuotojui. Absolventų įgytus įgūdžius/žinias ekspertė vertina blogai. Į šią kompetenciją turi būti atkreipiamas dėmesys studentų paruošimo metu, nes dabar šios kompetencijos paruošimas prastas arba šių žinių visai neturi: „ <i><...> darbuotojai nežino, kaip elgtis, kokią, kaip, kaip greitai suteikti informaciją kreipiantis valstybinėms bei privačioms įstaigoms, draudimo kompanijoms, norinčioms žinių apie pacientą</i> “. Ekspertės nuomone, šiuo metu ši kompetencija įgyjama darbo vietoje, tačiau šie dalykai turėtų būti dėstomi. Šiai kompetencijai reikia išmanyti „ <i>Paciento teisių ir žalos sveikatai atlyginimo įstatymą</i> “,

Eil. Nr.	Kompetencijos Nr.	Kompetencija	Eksperto vertinimas
			„Sveikatos draudimo įstatymą“, paciento konfidencialumo teises. Šeimos medicinos programoje, ekspertės teigimu, trūksta medicininės teisės žinių, o jiems tai svarbu nes „<...> konkrečiai šeimos gydytojais su tuo susiduria pirmieji“. Siūloma keisti formuluotę į „Bendradarbiauti su įvairiomis institucijomis (visuomenės sveikatos centrais, teisėsaugos institucijomis ir kt. suteikiant atitinkamą informaciją)“. Šią kompetenciją siūloma kelti į 22 poziciją.
22	11	Konsultuoti (ir telefonu) pacientus bei jų šeimos narius	Ekspertė siūlo tikslinti kompetencijos formuluotę. Jos manymu, šeimos gydytojas turi išmanyti „Paciento teisių ir žalos sveikatai atlyginimo įstatymą“. Kadangi tai labai svarbu, siūloma išskirti atskirą kompetenciją „Taikyti informacijos apie pacientą konfidencialumo principus (žinias) pagal atitinkamus LR įstatymus“ - ši kompetencija dabar įgyjama tik darbo vietoje. Kompetenciją siūloma kelti į 14 poziciją.
23	17	Taikyti mokslo disciplinų, susijusių su medicina (fizika, biochemija, bendroji ir bioorganinė chemija, bendroji ir žmogaus biologija, bendroji ir žmogaus genetika, biochemija, žmogaus anatomija, histologija, fiziologija, mikrobiologija, farmakologija, patologija, biostatistika ir kt.) žinias praktikoje	Ši kompetencija nėra specifinė šeimos gydytojui ir yra būtina kiekvienam medikui (bazinės medicinos žinios), taip pat formuluotė yra per abstrakti („<...> kiekvienas žmogus taiko fizikos žinias, pvz.: uždega lempą“), tad siūloma ją išbraukti.

4.2.4. Bendrųjų kompetencijų vertinimas

Atliekant interviu ekspertei buvo pateiktas darbdavių kiekybinio tyrimo metu išranguotas bendrųjų kompetencijų sąrašas. Buvo nurodytos tos kompetencijos, kurios buvo įvertintos kaip svarbiausios darbdavių apklausoje. Ekspertės klausta jos nuomonės apie išranguotas kompetencijas, ar pritariama, kad pirmosiose 5-10 pozicijose atsidūrusios bendrosios kompetencijos yra labai svarbios šeimos mediko darbe.

37 lentelėje Eilės Nr. nurodo darbdavių kiekybiniame tyrime atliktą kompetencijų rangavimą pagal svarbą, Kompetencijos Nr. - pirminį, neišranguotą sąrašą.

37 lentelė. Bendrųjų kompetencijų sąrašo vertinimas

Eil. Nr.	Kompetencijos Nr.	Kompetencija	Eksperto vertinimas
1	3	Gebėjimas organizuoti ir planuoti	Ši formuluotė yra nekonkreči. Siūloma išbraukti iš svarbiausių 10 kompetencijų.

Eil. Nr.	Kompetencijos Nr.	Kompetencija	Eksperto vertinimas
2	5	Gebėjimas bendrauti žodžiu ir raštu gimtąja kalba	Kompetencija tinkamai išugdoma. „ <i>Geras kompetencijos paruošimas</i> “.
3	1	Gebėjimas abstrakčiai mąstyti, analizuoti ir sisteminti informaciją	Nekomentavo.
4	2	Gebėjimas žinias pritaikyti praktikoje	Ši formuluotė yra nekonkreči, abstrakti. Siūloma išbraukti iš svarbiausių 10 kompetencijų.
5	4	Dalykinės srities žinios ir savo profesijos supratimas	Nekomentavo.
6	14	Gebėjimas spręsti problemas	
7	16	Gebėjimas dirbti grupėje	Siūloma išbraukti iš svarbiausių 10 kompetencijų („<...> <i>svarbiau savarankiškumas nei darbas grupėje</i> “).
8	15	Gebėjimas priimti sprendimus	Nekomentavo.
9	10	Gebėjimas ieškoti informacijos iš įvairių šaltinių, ją apdoroti ir analizuoti	
10	27	Gebėjimas įvertinti ir palaikyti darbo kokybę (dėmesys kokybei)	
11	17	Tarpasmeniniai ir bendravimo įgūdžiai	Siūloma įtraukti tarp 10 svarbiausių kompetencijų.
12	26	Gebėjimas veikti etiškai (etiniai įsipareigojimai)	Nekomentavo.
13	12	Gebėjimas prisitaikyti prie naujų situacijų	
14	6	Gebėjimas bendrauti užsienio kalba	Siūloma įtraukti tarp 10 svarbiausių kompetencijų. Atkreipiamas dėmesys į šio gebėjimo ugdymo svarbą: „<...> <i>nemažai yra užsieniečių ir dažnai atsitinka, kad gydytojai nesugeba susikalbėti</i> “.
15	13	Gebėjimas kurti naujas idėjas (kūrybiškumas)	Nekomentavo.
16	11	Kritinio ir savikritinio mąstymo gebėjimas	
17	19	Gebėjimas bendrauti su žmonėmis, kurie nėra darbuotojo profesinės srities ekspertai	
18	30	Socialinis atsakingumas ir pilietiškumas	
19	18	Gebėjimas motyvuoti žmonės siekti bendrų tikslų	
20	28	Atkaklumas ir ryžtingumas vykdant pavestas užduotis ir prisiimtus įsipareigojimus	
21	22	Gebėjimas dirbti savarankiškai	Siūloma įtraukti tarp 10 svarbiausių kompetencijų. Ekspertės teigimu, šis gebėjimas yra labai svarbus, gebėjimo lygmuo - žemas („<...> <i>rezidentai ateina dirbti pripratę, kad „prie jų kažkas stovėtų</i> “).

Eil. Nr.	Kompetencijos Nr.	Kompetencija	Eksperto vertinimas
22	25	Iniciatyvumas ir verslumas	Siūloma įtraukti tarp 10 svarbiausių kompetencijų.
23	8	Gebėjimas atlikti mokslinius tyrimus	Nekomentavo.
24	7	Informacinių ir komunikacijos technologijų naudojimo įgūdžiai	
25	24	Dėmesys saugumui	Siūloma įtraukti tarp 10 svarbiausių kompetencijų. Labai svarbi kompetencija. Kompetencijos nėra pakankamai išugdoma.
26	29	Įsipareigojimas saugoti aplinką	Nekomentavo.
27	23	Gebėjimas rengti ir valdyti projektus	
28	31	Lygių galimybių ir tolerancijos principo laikymasis	
29	9	Gebėjimas mokytis	
30	20	Gebėjimas atsižvelgti į įvairovę ir daugiakultūriškumą	
31	21	Gebėjimas dirbti tarptautinėje aplinkoje	